

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrațiunii (strada
Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Stăpânire păgână.

Când la drum lung pleacă, ori în pădure după lemne și peste tot: când s'apucă de un lucru nu de toate zilele, Românul își ia pălăria din cap, și cu fața spre soare — răsărit întors, își face de trei-ori cruce și zice: „Doamne ajută!“ Când face vre-o casă nouă, nu se mută în ea până-ce preotul n'a sfințit-o.

Cu un cuvânt, la ori-ce prilej, fie zi de bucurie; fie zi de întristare, el cere dela Dzeu milă și pace.

Era deci și este un lucru firesc, ca și unele dintre *adunările poporale* să înceapă cu *slujbă bisericească*, ca Românii, buni creștini fiind, și cu acest prilej să ceară dela Dzeu să le lumineze mintea și să le întărească inimile, ca astfel să poată duce la norocos sfârșit lupta dreaptă începută întru apărarea sfintei noastre biserici și națiuni.

Lucru ne mai pomenit însă nici chiar în țerile stăpânite de Turcii păgâni: *ministrul treburilor din lăuntrul țerii, Hieronymi, printr'o poruncă dela 4 Aprilie oprește adunările poporale care încep cu chemarea Sfântului Duh.*

Ear' porunca sa păgână o întemeiază pe faptul, că adunându-se la biserică, poporul ușor poate fi ațîțat la ură contra statului.

Opreliștea este atât de rușinoasă, încât s'au ridicat în contra ei până chiar și foile ungurești. Deosebire e, că lor

le pare rău numai întrucât porunca îi atinge pe Unguri, Românilor și celorlalți neamuri din stat zic că porunca este bine îndreptată. O dovadă și aceasta, că adevăr mare grăește poporul nostru când zice: „Cum e Turcul, și pistolul!“ Stăpânirea, ministrii, aduce porunci și legi care ne jignesc adunc. Foile ungurești recunosc că astfel de legi sînt o rușine. Asupra noastră însă — zic ele — nu face nimic, lasă să cadă toate greutățile poruncilor și legilor păgâne.

Nu e locul să arătăm aci, că aducând astfel de poruncă, însuși ministrul a călcat *constituția*, temelul tuturor legilor: *nu este îngăduit ca un ministru cu dela sine putere să facă lege ori să dea poruncă, prin care un drept înscris în lege se nimicește; ear' dreptul de a fi în slujbe dumnezeiești când vrem, este înscris în legile noastre bisericești, după-cum adunările poporale se cuprind și ele în constituție.*

Vrem să arătăm numai, că dreptate mare au avut fruntașii noștri când au pus la cale adunările poporale împotriva planurilor de legi bisericești ale stăpânirii maghiare, planuri care țintesc dărîmarea bisericii noastre.

Că guvernul unguresc, sprijinit de Jidani, în adevăr voește nu numai să batjocorească sfintele taine ale nunții și botezului, dar' să nimicească ori-ce simț dumnezeesc în noi, se vede mai ales din porunca dela 4 Aprilie n. a ministrului

Hieronymi, poruncă în virtutea căreia *Românii adunați din mai multe părți la un loc pentru a pune la cale o treabă bună, nu o să mai poată începe lucrarea lor prin săvîrșirea unei liturgii dumnezeiești.*

Dacă buni Români vrem să rămînem și străji ale drepturilor poporului, apoi de aci încolo să ținem adunări poporale nu numai împotriva planurilor de legi bisericești, ci să ridicăm glasul și împotriva păgâneștei porunci a stăpânirii ungurești.

Să arătăm în chipul acesta că nu îngăduim să ni-se răpească nici un drept înscris în lege, cu atât mai puțin ne învoim să fie pângărită sfânta biserică, pavăza în rău și bine, a neamului nostru românesc.

Foile maghiare

despre

alegerea dela Blaj.

După-cum era de prevăzut, foile ungurești sînt supărate rău din pricina alegerii săvîrșită în Duminica Tomii la Blaj. Îi doare pe Unguri faptul, că preoții români uniți s'au purtat bărbătește, alegînd candidați pe bărbății iubitori ai neamului românesc, ear' nu pe episcopul Szabó dela Gherla, care se știe că nu dragostea Românilor o caută, ci să facă după poruncile stăpânirii ungurești.

FOIA.

POESII POPORALE.

De-aș ajunge Sângeorgiu
Să dau mâna cu codru,
Cu codrul și cu frunza
Și cu om de seama mea.
Codrule frunză rotundă
Sloboade-mi puțină umbră
Să stau cu mândra pe dungă.

De-aș ajunge vara 'n pace
Să mă duc la dosul mlacei
Să mînc lapte cu pogace
Să mă joc cu cine-mi place.

Frunzuliță lătătea
Rea buriană-i dragostea,
Dacă-apuci a o 'nvêța,
Nici decât n'o poți lăsa.

Dela mândra-mi vine dor
Ca negura pe sub nor.
Dela mândra-mi vine jale
Ca negura pe sub stele.

Hai, mândro, la grădinuță
Să culegem busuioc
La grădină să-i dăm foc,
Să ardă până 'n butuci
Grijea mea să n'o mai duci.

Duce-m'oiu și n'oiu veni
Să vîd cine m'o dori.
M'or dori mîndrele mele
Alea 'nalte subțirele
Și-'n degete cu inele.

Tot trecînd la mândra dealul
'Mi-s'o despotcovit calul,
Nu-i din vina calului
Nici a potcovarului,
Că-i din vina tot a mea
C'am trecut prea des la ea.

Cătu-i lumea și țeara
Nu-i mîndruță ca a mea,
Subțirea ca o nuia
De-o cuprinde zădia,
Și-'n obraji plină de sânge,
Când o vîd inima-mi plînge.

Trandafir de pe fîntână
Am drăguț ca și-o lumină,
Umblă una să 'mi-l iee
Dumnezeu să nu 'i-l dee,
Umblă una să-'l sărute
Dumnezeu să nu-'i ajute.

Drăguțul care-i drăguț
Vine seara și desculț,
Da care-i un blăstemat
Nu vine nici încălțat.

Dorul meu pe unde umblă
Nu-i pasere să-'l ajungă
Dorul meu pe unde joacă
Nu-i pasere să-'l întreacă.

Dorule buriană rea
Eși dela inima mea,
Că-i demult, de nouă ani
De când la inimă-mi stai.

Culese de M. Cuteanu, invetător.

„**Kolozsvár**“ dela 17 Aprilie n. vorbind despre căderea din candidație a lui Szabó, zice:

Această parte a alegerii este peste măsură de dureroasă, tot atât de dureros este că Ioan Luran, acest bărbat bisericesc, învățat și cu o vieță vrednică de pildă, nici în combinație nu a venit.

Să vorbim curat și fără ocolire: ne-am așteptat ca între cei trei candidați să vină fie Ioan Szabó fie Luran; aceasta trebuia să o facă alegătorii înspre binele lor.

Foaia kossuthistă „**Egyetértés**“ în nrul seu dela 18 Aprilie n. scrie:

Aceasta este o isbândă deservită asupra politicii guvernului, mai ales din pricină că persoanele spre care în împrejurările actuale mai mult se ațintea privirile, ca înspre niște bărbați blânzi și pacinici, și pe care astfel părerea obștească a țerii 'i-a crezut vrednici de a ședea în scaunul metropolitan, nu au căpătat nici unul voturi destule și astfel între cei trei candidați au venit oameni dela care nu putem aștepta nimic.

„**Magyar Hirlap**“ dela 18 Aprilie scrie:

Blăjenii cred acum că au metropolit. Noi credem că nu. Nu numai credem, dar' și nădejduim. . . .

Nu mai puțin curioasă este căderea lui Ioan Szabó, episcopul Gherlei. A primit 20 voturi numai, cu toate-că din diecesa sa erau 86 votanți. Însemnătatea faptului este că nici propriii lui preoți nu-'s de părerile politice ale lui, ci sânt credincioși lui Vasile Lucaciu.

Ocupându-se, pentru a doua-oară, cu alegerea dela Blaj, „**Budapesti Hirlap**“ dela 19 Aprilie scrie:

Szabó, episcopul de Gherla a fost urfît păcălit chiar de propriii sei preoți, și dacă alegerea s'ar fi făcut nu în taină, ci pe față, n'ar fi căpătat nici un vot.

Guvernul poate face să nu numească pe nici unul din cei trei candidați aleși, și vorbind curat, **nici nu poate face altfel** dacă vrea să păstreze vaza statului și pacea părților ardelenne.

Adunările populare.

Despre adunările populare ce s'au mai ținut zilele acestea, „**Tribuna**“ dela 13/25 Martie publică următoarele telegrame:

Réstoci, 23 Aprilie n. *Alegătorii români și poporul dimpreună cu mulți cărturari din cercul electoral al Ilendei-mari, adunați în număr peste trei mii, protestează serbătorește contra proiectelor religioase ale guvernului. Vorbirile frumoase au produs însuflețire fără margini. Au vorbit: Ioan Hosszu, Ioan Ilieș, protopop, Ioan Pocul și Puchomiu Pop, preoți, Dr. Tripon din Bistrița, Nicolau Hosszu, proprietar. Fisalgăbirul și solgăbirul au fost de față cu mulțime de gendarmi. Rîndueala a fost păstrată. Sa trimis telegramă Maiestății Sale cu rugarea de a avea în luare aminte plângerile și cererea drepturilor noastre. La prânzul comun s'au rostit vorbiri înflăcărâte. Sa cerut aici a se arăta dragoste și îmbărbătare scumpului nostru Lucaciu, mai departe încredere comitetului partidului nostru național și îndestulare pentru înaintarea ce face redeșteptarea românismului.*

Baia-mare, 24 Aprilie n. *Alegătorii cercului electoral al Băii-mari, întruniți ieri în 23 Aprilie n. în număr aproape 1000 persoane, au protestat cu bărbăție contra proiectelor de legi bisericești ale guvernului. Sa trimis telegramă Maiestății Sale Monarchului.*

Despre adunarea de protestare din **Seini**, ținută Joi, după Paști, ni-se scrie de acolo: Adunarea s'a ținut în sala hotelului din loc. La vremea hotărîtă pentru ținerea adunării sala și curtea hotelului băjbăia de mulțimea alegătorilor veniți din cele patru cercuri electorale al **Megieșului, Careilor, Cărășeului și Cinghirului**. Cu totul laolaltă numărul celor care au fost la adunare a trecut peste

o mie. Președinte al adunării a fost ales domnul *Gavriil Lazar de Purcăreți*, protopopul **Careiilor-mari** și notari dl *Constantin Lucaciu*, preot în **Jojib** și *Victor Vita*, teolog în **Blaj**. Președintele a deschis adunarea prin o cuvântare potrivită. După președinte a vorbit dl *Alexiu Berinde*, preot în **Seini**. În cuvinte scurte și înțelese de toți, meșterul vorbitor a arătat urmările triste ale politicii bisericești a guvernului. După-ce au mai vorbit dl *Constantin Lucaciu*, preot în **Jojib** și *Ludovic Mărcuș*, peot în **Măderat**, adunarea a adus un plan de hotărîre prin care se rosteste împotriva legilor bisericești și pe urmă s'a trimis o telegramă *M. Sale Împăratului*.

În aceeași zi s'a ținut și adunarea de protestare a alegătorilor români din cercurile **Albei-Iulie, Ighiu** etc. Peste 2000 de oameni au luat parte la adunare, care a fost deschisă prin dl *N. Ivan*, administrator protopop. Președinte al adunării a fost ales dl *Simeon Micu*, notar *Iuliu Roșca*, ear' dnii advocați *Mateiu Nicola* și *Ioan Muntean* au fost aleși bărbați de încredere. Au vorbit dnii *Nicolau Ivan*, administrator protopopesc și *Nicolau Florescu*. După-ce cetirea trimis proiectului de rezoluțiuni s'a primit, adunarea a trimis o telegramă de alipire către **M. Sa Împăratul**.

În 31 Martie c. v. s'a ținut în **Dicio-St.-Mărtin** adunarea de protestare a alegătorilor români din cerc. elect. **Balaușer și Dicio-St.-Mărtin**. Adunarea a deschis-o al *Vasile Zehan*, care prin cuvinte scurte și bine alese a arătat ținta aceleia. Au mai vorbit apoi dnii *Muntenescu*, preot, și *Simeon Calușin*, avocat. Toți vorbitorii au arătat relele cele mari ce vor urma pentru poporul nostru din legile bisericești ale guvernului.

De pe Câmpie.

Frunză verde măr din viie
Mă duc, maică, dela tine.
Dorul meu ție-'ți rămâne,
Ia-'l maică, și-'l pune bine
Și mi-'l leagă 'n cârpă neagră
Și-'l pune deasupra 'n ladă.
Când te-ajunge dor de fată
Du-te la ladă și cată,
De-o fi dorul cum 'l-ai pus
'Mi-'s la față cum m'am dus.
De-o fi dorul meu clătît
Eu la față-am gălbînit.
Murăș Murăș apă rece,
Cum oi face de te-aș trece.
Că de va fi vremea bună
Te-oi trece seara pe lună.
Ear' de-o fi vre-o vreme rea
Te-oi trece cum oi putea
Să mă duc la mândra mea,
Să mai vîd ce lucră ea.
Cine 'n dragoste nu crede,
Nu mai calce iarbă verde,

Nici verde nici uscată
Numai tot în pat să șadă.
Dar' să fiu ca maică-sa
Nici de cină nu 'i-aș da
Măcar să știu c'ar crepa.
Culese de *Ioan Lucaciu*, plugar.

Chiuituri (la joc).

Vine primăvara vine,
Eu petrec tot în suspine,
Că n'am vorovît cu nime,
Ca la vara care vine,
Să eșim la codru verde,
Unde urma ni-se perde.
Codru-i mândru și 'nfrunzit,
Eu tinăr și năcăjit.
Codru-i mândru și 'mpenat,
Eu tinăr și supărat.
Codru-i mândru cu cărări,
Eu tinăr cu supărări.
Când plăcuta primăvară,
Se întoarce la noi eară,

Fetele de pe la noi,
Es în câmp pe lîngă oi,
Eu mă duc să taiu nuiete,
Ca să mă 'ntălnesc cu ele.

Bine-i mândri până-i vară,
Că-'și face patul afară,
Când vine iarna geroasă,
Mândra-'și bagă patu 'n casă,
Ș'apoi de iubit se lasă.

Nu-i mai bine ca vara,
Când e verde pădurea,
Că șezi cu mândra la umbră,
Și te odichnești pe dungă.

Codrule frunză rotundă,
Slobozi-'mi un pic de umbră,
Să șed cu mândra pe dungă.
Ba eu nu 'ți-oi slobozi,
Să știu că ori-ce-oiu păți,
Că mândra 'ți-e tinerea,
Și-'i pica 'n păcat cu ea,
Și frunza 'mi-'s-o usca,
Doamne, rău 'mi-'s-o ședea.

Volnicii ungurești.

Ungurii s'au pus cu tot dinadinsul să oprească de aici încolo ori-ce adunare populară românească. Afară de adunarea ce voiau să o facă Aradani, oamenii stăpânirii ungurești au mai oprit, după-cum se știe, adunarea dela Abrud și Șomcuta-mare.

Ca să li-se îngăduie a ține o a doua adunare, primarul din Abrud, cu numele Persian György, cere ca convocatorii să răspundă la următoarele:

„Cine sunt conducătorii și vorbitorii în adunări; cine sunt aceia care iau „asupra lor că adunarea va decurge în rîndueală, că nu se vor ivi ațtări împotriva religiunii, naționalităților și autorităților.

„În sfîrșit pe temeiul cărei hotărîri se convoacă adunarea?”

Negreșit că toate acestea le cere primarul numai pentru a îngreuna Românilor ori-ce adunare. Voinicii noștri frați din Munții-Apuseni nu se lasă însă. Ei au convocat la Abrud pe 23 Aprilie (5 Maiu) o a doua adunare.

*

Ear' primarul Indre Laszlo din Șomcuta-mare a oprit adunarea Românilor din următoarele pricini pe care le împărtășește capilor români din acea comună:

„Deoarece programul adunării cu-„prinde și cestiunea recepțiunii Ovreilor, și în privința aceasta cestiunea ar pute sluji poporului neștiutor de carte „ca hrană de ură de neam sau chiar de ațtare, de aceea nu e nici nimerit, nici „priincios a aduce asemenea cestiuni pe „piață și a vorbi despre ele înaintea „mulțimii de țîrg. Binevoii a convoca „adunarea, pe acea zi în care ar lua „parte numai alegătorii din cerc, ear' nu „tot felul de popor strîns la țîrg din toate „părțile țerii, și atunci autoritatea nu va „avè de adus nimic împotriva ținerii adunării,

„presupunînd că vor fi puse la ordinea „zilei niște cestiuni, care pot fi discutate „liber din punctul de vedere al dreptului „înscris în constituție“.

Nici Românii din aceste părți nu se lasă însă, ci au convocat și ei o altă adunare tot la Șomcuta pe ziua de 24 Aprilie nou.

DESPRE STATUL UNGURESC și părțile din care se compune și despre limba statului.

De Camillus, notar comunal.

Înainte de a vorbi despre constituția patriei noastre, despre dieta și ocăruierea țerii, voesc a explica că ce e statul maghiar, cine-l formează, cine sînt a se privi de cetățeni ai patriei noastre și care e limba oficială în Ungaria și până unde au ajuns naționalitățile cu limba lor.

Statul maghiar se formează din țerile care se țin de coroana Sfîntului Stefan și stau sub ocăruierea guvernului unguresc. Țerile ce compun statul unguresc se împart în două părți:

1. În Țeara-Ungurească mama ce se compune din Ungaria-veche, din mult cercatul nostru Ardeal, din ținutul grănițesc de odinioară, al Ungariei de miază-zi, din orașul Fiume și din cercul seu.

2. Din țerile soții și anume: din regatul împreunat Croația și Slavonia sub numele de Croația.

Sub cetățenii Ungariei se înțelege totalitatea locuitorilor ce locuiesc pe pămîntul țerilor mai sus amintite, fără deosebire de naționalitate. Acești locuitori după naționalitate sînt Unguri, Croați, Români, Slovaci, Germani, Sârbi și Ruteni, prin urmare, din punct de vedere firesc, scumpa noastră patrie e stat poliglot, adecă consistător din mai multe limbi și nici-odată stat curat maghiar, după-cum le place a se lăuda fraților noștri unguri.

Limba oficială a statului nostru după-cum le place celor dela putere a zice, e cea ungurească, ceea-ce e contrar principiului de dreptate, e un ce nefiresc, prin urmare trecător.

Ca naționalitățile să nu se supere, ocăruierea statului ni-au dat și nouă, naționalităților un os de ros, după părerea lor, ca să ne astupe gura? Cât din silă cât din bună-

voe, în 1868 s'a făcut așa poreclita lege de naționalități. După această lege ni-se dă dreptul a ne face toate trebile noastre în comună, la comitate și la judecătorii în limba românească, germană, slovacă etc. . . .

Această lege însă ocăruierea patriei noastre nu voesc a o respecta, o calcă în picioare, cu toate-că e sfințită și de Maiestatea Sa Împăratul și Regele nostru Apostolic. Azi atât în comune, la comitat și la judecătorii merge cu totul altcum. Azi toate plîngerile trebuie să le facem în limbă străină, în o limbă pe care noi nu o cunoaștem. Pretutindenea vorbim cu dînsa prin tălmăciu, care prin multe locuri e câte un servitor de cancelarie, care cu totul altmintrelea ne tălmăcește plîngerile și apărările noastre.

În câte temnițe nu vor ședè osândiți pe nedreptul, din pricina necunoașterii limbii noastre din partea slujbașilor.

Azi primarii dela sate, în multe locuri, la poruncă, nu mai scriu jude' funogiu, sau primar ci simplu „bîro“. Spună cei din cercul pretorial Buia Bertan, dacă nu e drept! Spună și alții din alte multe comitate, unde bîntue filoxera erezită dela marele zdrobitori de naționalități Tisza, acum de nou poreclit Ganef! Act 3—5 sate, sau curat românești, sau Români și Sași, unde nime nu știe o vorbă ungurește, formează un cerc notarial, trebile satului însă merg ungurește. În comunele acestea câte un scăpătat de nemeșuți sau jidan e notar, să vezi însă cum poruncește ungurește, fiindcă e Ungur de cinci pițule. Bietul Român și Sas trebuie să fugă o zi întreagă până-ce află pe cineva să-i cetească și să-i explice sentința sau hotărîrea dela primită dl notar sau dela alte dirigătorii. Aici în loc să meargă notarul prin comune, în fiecare săptămână, trebuie să alerge juzii la el, aci notarul e un mic vicșpan.

Oare când se va convinge în fața locului vestitul fișpan al Tîrnavei-mari despre aceste lucruri?

Nu va avè timp din pricina curățirii grajdului moștenit dela cal de mai înainte cu „teremtette“. Nu e mai bun unul ca altul, tot un drac, zice Românul!

Multe, multe sînt nedreptățile de soiul acesta, nu este atîta hîrtie și negreală, ca să se poată scrie toate, din toate unghiurile!

Am văzut cu ochii, unde juzii comunali și subjuzii se subscriu „bîro“ și „kisbîro“. Rușine să le fie! cu atîta mai virtos, că sînt oameni cu stare. Să nu cugete, că făcînd voea domnilor, poporul, din care fac parte, îi iubește,

Drag îmi e a sta 'n pădure
Să beau vin și să mînc mure.
Drag îmi-e pe sub copaci,
Să beau vin și să mînc fragi.

Culese de Ioan Vesa, învățător.

Din jurul Aiudului.

Așa zic mîndrele zic:
„Însoară-te, copil mic“.
Mîndra mea așa zicea:
„Voinice, nu te 'nsura
Că ești tinăr te-i strica!
Ești tinăr fără mustață
Ne 'nvățat a strînge 'n brață“.

Însoară-te, bade, 'nsoară
Că barba te împresoară!
Ear' mustața-ți strică fața
Tineretele vieața.

Fata care n'are minte
Plînge cu lacrimi ferbinte.
Care n'are nici noroc
Plînge cu lacrimi de foc!

Nici eu noroc n'am avut
De când maica m'a făcut,
Nici noroc n'oi mai avea
Până 'n pămînt m'oi băga.

Înălțate împărate
Nu 'ți-e frică că te-or bate
Lacrimile de pe sate,
Blăstîmul dela măicuțe
Și dorul dela drăguțe.

Plîngeți ochi și lacrimați
Că voi sînteți vinovați.
Ce vedeți nu mai lăsați
Ce iubiți nu mai uitați.
Plîngeți voi ochiții mei
Dacă n'am văzut cu ei.

Du-te dor până-i mai nor
Că dacă s'a 'nsîmna
Mai departe te-oiu mîna.
Unde-a fi steagul plecat
C'acolo-i badea culcat.
De li-i găsi deșteptat
Spune-i că m'am măritat,
De li-i găsi adormit
Spune-i că eu am murit.

Spune dor la bădița
Să-mi trimit-o cărticea.
Dar' nu cu cerneală scrisă,
Că cerneală-i multă 'n țeară
Și s'a face 'nvălmășeală!
Să 'mi-o scrie cu argint,
Că argintu-i puținel
S'o cunoscă că-i dela „el“.

Dragi-mi sînt fetele dragi
Vara când culeg la fragi,
Când sînt multe și mărunte
De nu 'ncap să mă sărute;
Că se sue pe curele
Și-mi dau buze subțirele.
Subțirele-'s subțirele
Subțirele-'s ca și-a mele:
Cu ceva-'s mai cinășele
Ca buzele la vitele.
Subțirele-'s subțirici
Ca buzele la juninci.

Așa zice popa nost:
Să nu mergi la fete 'n post.
Preoteasa zice-așa:
„Mergi, voinice, cât vei vrea
Și hai și la fata mea“.

Culese de Sabîn Safta.

să nu creadă, că nu vor fi însemnați în ca-
stach și la timpul seu bine dăruți. Românul
ține minte!

În locul întâiu preoțimea și inteligența dela
sate poartă vina, în multe locuri nu se intere-
sează de nimica, ba nici atâta nu știu văzând o
atare neghiobie, că fac păcat strigător la cer
lăsându-l în pace, cugetând că așa trebuie să fie.

Preoți românii, ia să meritați prescura
românească, preaiubitul nostru Dr. Lucaciu v-
e un program, călcați în urmele lui, imitați-l,
treziți-vă turma, explicați datorințele, inspi-
rați-ve din vorbirea lui dulce și bărbătească
dela Dobrițin, până nu trece timpul, că vai
amar va fi, când poporul se va convinge că
unii dintre păstorii sei 'i-au fost necredincioși
și răuvoitori!

Un năcaz al Ungurilor.

Vorbind de năcazul și mișcarea ce
'i-a cuprins pe Românii din comitatul
Aradului, unde adunarea de protestare
a fost oprită, în locul cărei trebuie
să se țină însă alte șapte, în fie-
care cerc electoral, o foaie
ungurească „**Arad és Vidéke**“ dela
20 Aprilie scrie:

„Țerănimea valahă de un timp încoaci
pretutindeni cetește foi scrise după gustul
memorandiștilor; „*Foaia Poporului*“ dela
Sibiu are 3000 de abonați (A trecut
demult peste această cifră. Red. „Foi
Pop.“), ceea-ce nu s'a întâmplat până
acum cu nici o foaie valahă, foaie care
se cetește în toate comunele în număr
considerabil; la Șiria de pildă foaia
aceasta e abonată în mai mult
de o sută numeri, toți la țerani.
Cât de mult este ațigat blândul popor
valah se poate vedea mai ales din faptul
că la adunarea de protestare în contra
proiectelor de legi religioase ale guver-
nului, adunare oprită de altfel, fără multă
îndemnare și chemare au venit chiar și
din cea mai mică comună 50—60 oameni“.

Foaia maghiară întreabă dacă stă-
pânirea știe despre aceste treburi și cere
să se iee măsuri aspre.

Șodenii despre Țigani.

— „Ce-ai prânzit Giubri?“ — în-
trebă un domn dela Țigani.

— „O curcă, alducească-te Dum-
nezeu, domnule“.

— „O curcă?“ Și-apoi câți ați
fost la curcă?“

— „Doi inși, să te ție Dumnezeu“.

— „Cine?“

— „Eu și curca“.

Doi Țigani au furat într'o seară o
slănină dela un țeran. Și cu slănină pe
spate o tăiară la deal.

Băgând de seamă păgubașul și luân-
du-și cu el o furcă de fer, 'i-a ajuns prin
tușișul de lângă sat, și fără a băga de
seamă tovarășul hoșului, fiind și întunec
s'a apropiat de cel-ce ducea și slănină, 'i-a zis:

„Adă, să o duc și eu, mă, că tu te
vei fi ostenit“.

Adecă ce măsuri? Să opriți „*Foaia
Poporului*“ ori adunările de protestare
prin cercurile electorale?

Apoi numai atâta v-ă rămâne pentru
a v-ă arăta că sunteți sëlbatici.

Tulburările din București.

Despre tulburările din București în-
tâmplăte în săptămâna trecută, se tele-
grafează următoarele:

București, 21 Aprilie n. Liberalii
au ținut o adunare publică în casa
maiorului Fănuță. Au vorbit acolo dnii
D. Sturdza, G. Paladi, G. Canta-
cusino și Barbu Stefanescu Dela-
vrancea. După aceea s'au dus la mor-
mântul lui C. A. Rosetti, voind să
meargă și la palat; stradele erau
însă ocupate de soldați. Mulțimea,
neputând astfel străbate la palatul regal,
'și-a urmat drumul spre cimitir. Acolo, la
mormântul lui C. A. Rosetti, s'au rostit
mai multe discursuri.

SCRISORI.

Șiclău, la 5/17 Aprilie 1893.

În nrul 11 a prețuitei D-Voastre foi „*Foaia
Poporului*“ s'a ivit o scrisoare din comuna
Șiclău, subscrisă de „Un comitet comunal“.
În acea corespondență se face vorbă și despre
mine; se spunea că eu când am fost jude co-
munal (birău) aș fi pus sigilul comunal pe ac-
tele notarului în numele antistiei comunale de
s'a dat pământul aparținător fondului școlar
de aici.

Vă pot însă documenta cu acte autentice
că toate cele-ce se scriu despre mine sunt nea-
devăruri. Cum poate zice corespondentul, că
eu am pus sigilul pentru înființarea școlii,
luarea pământului, când eu pe acest timp nu
eram jude? Școala s'a decis să se înființeze
încă în anul 1890. Cam în luna lui Maiu,
într'o ședință a comitetului, la care ședință
a luat parte și câțiva oameni învățați. Te
asigur, frate corespondent, că dacă îți ridicai
atunci glasul contra înființării școlii ungu-
rești, te urmau mai mulți și protestau contra înfi-
ințării ei. Așa ai tăcut; cum au tăcut și alții.

Hoșul socotind că e tovarășul lui, a
dat-o la păgubaș, care fără a-și lua noapte
bună a călciat-o în jos către casă.

Întâlnindu-se mai târziu prin tușiș,
s'au văzut amândoi cu umerii goli, și
s'au întrebat, până ăla a observat că
într'adevăr sânt păcăliți, căci clisa a dat-o
înapoi la păgubaș.

Fără a socoti multe ei încă au luat-o
după dînsul în fugă, dar' liniștiți, și unul
dintre ei a trecut pe lângă cel cu slă-
nina, drept la poarta păgubașului, unde
scotându-și din traistă un ștergar 'l-a
legat pe cap, și în chipul muierii pă-
gubașului a început a se cânta astfel:

Vai de mine ce-om mânca?
Că ni-au furat slănină;
Cu ce foc să pângălesc
Fasolea s'o pregătesc.
Sau suit hoții pe scară
M'au lăsat fără-o jumară.

Îți vei aduce deci bine aminte că eu am
fost jude numai cam până la finea lui Ianuarie
1890. Ear' pământul a trecut în posesia școlii
în primăvara anului 1891 și atunci fără să-
l predee cineva și fără a pune cineva sigilul,
ci 'l-a luat legea, deoarece-ce pământul n'a fost
intabulat ca fond școlar gr.-or., ci ca fondul
școlii populare. Trecerea pământului și po-
sesia școlii comunale s'au întâmplat așa: la
segregarea așa numitelor *optășii*, întâmplându-se
în anul 1878 la tribunalul reg. din Arad, a fost
jude de origine maghiară; acesta a indus poate
cu intențiune pământul sub numirea de *Sikloi
nép iskola alap*, și așa a trecut pământul după
înființarea școlii comunale în posesia acesteia.

Iosif Dan, econom.

Șoimuș, la 19 Aprilie 1893.

(**Vîrstă înaintată**). În comuna Șoimuș
a răposat un plugar român în vîrstă de 101
ani, cu numele Iacob Baci, auzul nu-l
prea avea bun, dar' de văzut vedea foarte așa
încât și acum la bătrânețe vedea să bage ața
prin urechile acului mai bine decât multe
muieri tinere. De fumat nu a fumat nici-când,
și până la moarte a tot lucrat cu sîrguință.
În vremea foametei a petrecut în Moldova.
Tot aici a murit mai înainte un plugar cu
numele Ioan Ursa, în vîrstă de 115 ani,
care asemenea a lucrat cu sîrguință, de văzut
nu vedea, asemenea și auzul fi era timpit,
era mare fumător, la drum bun de picior și
om sănătos. S'a suit pe un scaun, care fiind
rău, s'a prăvălit cu el la pământ și a murit.

La noi oamenii de când a dat bunul
Dumnezeu se avem o foaie pentru popor, se
ocupă tare mult în Dumineci și sêrbători cu
cetitul, și deși comuna numără numai 56 de
fumuri, totuși 18 inși sînt care au abonat
„*Foaia Poporului*“, și așa o avem tot la a treia
casă. De atunci toate trebile la noi în sat
merg cu mult mai bine ca mai înainte, oamenii
cetind se deșteaptă foarte mult și se unesc la
multe lucruri bune și frumoase ce aduc folos
mare la obște. Așa d. p.: 1. Salarul învăța-
torului sa suit dela 55 fl. la 300 fl. pe an.

2. S'a înființat o tovarășie pentru îm-
prumut de bani care dispune de un capital
însemnat.

3. S'a făcut un magazin de bucate ce
are acum 150 hectolitre.

Sosind păgubașul la poartă și auzînd
acest cântec și fiind mînios, ba și ostenit,
na-o nu te mai bocî atâta, zise către
fur, care era în chipul muierii lui, și 'i-o
dete înapoi.

După-ce ajunsese în casă și găsi
muieră ear' bocîndu-se, o întrebă: „Ce-ți
mai trebuie acum de te tot bocîști, 'ți-am
spus că 'ți-oiu aduce-o, 'ți-am dat-o odată
și acum taci“.

În urmă după mai multă ceartă s'au
putut deștepta, căci ei deloc nu au cu ce
pângăli.

Stefan Illye.

Pațania Țiganului cu slănină.

Doi Țigani s'au vorbit odată, ca
noaptea să fure slănină nașului lor.
Nașul auzînd despre aceasta și fiind
om cuminte, a luat două scânduri din
dreptul slăninei ca Țiganii când vor
să fure slănină să pice în casă.

4. S'a înființat o tovărășie pentru zidirea de căsi de piatră și pentru regularea și înfrumusețarea comunei.

5. S'a înființat un cor de plugari, și acum e pe cale să se înființeze o stupărie comună și o reuniune de înmormântare, ambele sub conducerea noului învățător.

Pe aici timpul e tot rece, noaptea îngheață, suflă un vânt foarte rece. Luni noaptea a mâncat lupii 2 porci dela un locuitor de aici, din cotețul de porci, și astă-noapte ear' a intrat lupii la alt locuitor în coteț și a încolțit un purcel.

CRONICĂ.

Di Vasile Mangra. Sub titlul „*Afacerea atâțătorului daco-român*” foile ungurești ear' se năpustesc asupra dlui Vasile Mangra, profesor în Arad. Ele strigă grozav că sinodul sau mai bine consistorul să dea afară din slujbă pe harnicul profesor seminarial.

Cât sânt de păcătoase foile ungurești. N'au astempăr câtă vreme știu că se găsește Români curagioși ce nu se spărie de înfricoșerile lor neghioabe.

Un preot nevrednic. Sub acest titlu „*Tribuna*” primește din *Berzova*, comitatul Arad știrea, că preotul Popovici din Conop a rostit o cuvântare în *limba ungurească* cu prilejul înmormântării mult jelitei Iuliana Ardelean, măr. Posevici, soția notarului d'acolo. Rău a făcut părintele că și-a batjocorit neamul vorbind *ungurește* la înmormântare românească. S'aceasta numai pentru-ca Jidovii și Ungurii să-l laude.

Călcat de tâlhari. În comuna noastră Cuiediu s'a întâmplat o scenă înfricoșătoare, anume: Economul Crăciun Bulzan a fost în 6. Aprilie st. v. a. c. pe la 7 oare seara cercetat de o bandă de tâlhari provăzuți fiecare cu arme, securi ba și cu budace. Îndată-ce au intrat în chilie a fost provocat ca să le dea bani; neavând la îndemână a fost rău rănit, mai rău a fost rănit însă servitorul lui P. Teodor. Tot norocul l'a avut în doi vecini, Pavel Bulzan și Zacharie Stepan, dinșii prinzând de veste au început a striga după ajutor; ear' făptuitorii văzându-se în primejdie au tulit la fugă. Gendarmeria e în cercetare.

Țigani merg pe la miezul nopții la casa nașului să-i fure slămina. Unul se suie în pod și se apropie de slămină să taie din ea.

Când era să taie din slămină, deodată țup! pică în casă.

Țiganul spăriat zice: «Noroc bun nănașule (pe la miezul nopții).

Nân.: Pe unde ai venit înlă untru?
Țig.: Știe dracul câte uși ai la casă.

Nân.: De ce te-ai suit în pod?

Țig.: M'am suit să beau apă.

Nân.: Dar' cu cuițitul ce ai făcut?

Țig.: M'am apărât de fum.

Nân.: Dar' în traistă ce ai?

Țig.: No vezi, asta-i asta.

Auzite și scrise în Bistrița de G. Todica.

Grigore T. Brătianu.

Gr. T. Brătianu este numele unei cărți ce a eșit în librăria C. Sfetea din București. Prețul 1 leu (40 cr). Se

O adnare de învățători. Din Apoldul-de-jos ni-se scrie: Adunarea generală din estan a „Reuniunii învățătorilor gr.-or. din protopresbiteratul Mercurii” s'a ținut în 3/15 și 4/16 Aprilie a. c. în comuna Apoldul-inferior. La ședința de Sâmbătă au asistat ca oaspeți și domni primpretorul Dragiciu și protopresbiterul Droc, ear' la cea de Duminecă domnul locotenent de artilerie Măcelariu. Aproape toate punctele din program au fost prelegeri practice. E adevărat că mulți dintre învățătorii noștri mai bătrâni nu prea sânt dispuși a urmări cu atențiunea recerută o disertațiune cevași-cevași mai abstractă, cu toate aceste prelegerile practice nu se prea potrivesc la astfel de adunări. Fiecare prelegător se crede îndatorat a-și lungi peste măsură tema, ce s'a întâmplat și cu ocaziunea aceasta, așa că pentru discuțiuni asupra ei rămâne prea puțin timp. Resultatul dorit s'ar ajunge numai atunci, când la toate școalele din tract d. e. ar fi același plan de învățământ, același timp de școală etc., altminterlea se întâmplă, că un prelegător străin propune lucruri, care nu stau în nici o legătură cu cele ce s'au propus până la acel dat la școala din comună, în care se ține adunarea. Mai bine ar fi, ca astfel de prelegeri să se dea ca teme singuraticilor învățători, prelegerile lucrate să se concreadă unor comisuni, care să refereze despre ele în plan. Una și aceeași temă ar trebui dată mai multor învățători. Cu timpul s'ar putea tracta în modul acesta întreg materialul, ce e de a se percurge în școala populară. Înmulțindu-se și la noi manualele de învățământ pentru școalele elementare, dar' lipsind aproape ori-ce critică asupra lor, la propunerea unui membru a hotărât adunarea, ca în anul acesta să se însărezeze mai mulți învățători cu o amănunțită dăre de seamă mai întâiu asupra cărților pentru limba maternă și maghiară. Din raportul comitetului s'a văzut, că reuniunea dispune de o frumoasă avere în bani, care a crescut și la adunarea aceasta în mod considerabil, făcându-se bravul protopresbiter al acestui tract membru fondator și solvind taxa de 30 fl. Domnul locotenent Măcelariu, un verde Român entusiasmă pentru tot ce e românesc, a donat reuniunii 5 fl. Primirea învățătorilor din partea Apolzenilor s'a făcut cu ospitalitatea înăscută Românului. Numai cu greu s'au depărtat din mijlocul acelor bravi câmpeni, ducând cu sine cele mai plăcute suveniruri. *Crr.*

găsește de vânzare și la Institutul Tipografic, Sibiu.

Cărticica foarte frumos tipărită, cuprinde subscrierea și portretul reușit al neuitatului Gr. T. Brătianu, o schiță biografică, amănunte despre moartea și înmormântarea lui, articolele de ziare ce s'au scris cu acest dureros prilej, precum și discursurile de jale rostite, telegramele de durere și mai presus de toate o dreaptă judecată asupra muncii marelui Român ca președinte al Ligei.

Toți Românii de inimă, care l-au cunoscut ori au cetit despre Gr. T. Brătianu, laudat chiar și de dușmanii neamului nostru românesc, vor grăbi de sigur să-și cumpere această broșură, să frunzărească cât de des prin ea.

Vor ceti astfel un catechism național, în care prin pildă vie se arată cum trebuie să ne jertfim pentru cauza cea mare a românismului.

Viscol puternic. Ni-se scrie din *Pernești*: În noaptea zilei lui 10 cătră 11 Apr., adică Sâmbătă cătră Duminecă, a început aici un vânt așa de puternic, încât a descoperit multe case de tot, ba încă școala și grajdul școalei au rămas pleșuge de tot fără șindile. Mulți dintre oamenii bătrâni povestesc că așa vânt n'au mai văzut de când sânt pe pământ, erau să se huluie toate edificiile. Vântul a durat 4 oare și jumătate. *Trifon Doscalu, inv.*

Foc. Ni-se scrie din *Scoreiu*, că în 20 l. c., la 4 oare după amiază s'a iscat un foc mare în acea comună, care ajutat fiind și de un vânt în câteva oare a prefăcut în cenușe casele și șurile la 60 de familii, dintre care puțini au fost asigurați. Focul s'a iscat, precum se zice, din cauză că niște copii mici au făcut foc în șură. De 11 ani încoace acesta e al treilea foc de care au suferit bieții locuitori. Se atrage atențiunea publicului și a băncilor noastre de economii, ca să ajute cu ceva pe acești nenorociți, trimițându-se ajutoarele la adresa primăriei comunale.

Trei gemeni. În comuna *Voila* din comitatul *Făgărașului*, femeia *Rafila* a lui *Ioan Gorun*, a născut în 2/14 Aprilie a. c., după-cum ni-se scrie de acolo, trei gemeni, două copile și un băiat. Nașterea însă a fost foarte nefericită, căci copila a doua a putut fi născută numai cu ajutorul medicului. Curând după aceea a născut și un al treilea copil. La câteva minute copilul din urmă a murit, ear' la 2 oare după aceea și mama lor a încetat din viață. Cele două copile trăesc și acum. Afară de cele două gemene au mai rămas încă alți 3 orfani necrescuți.

Îndreptări. Primim din *Mediaș* cu data de 19 Aprilie următoarele: „*Foia Poporului*” în nr. 13, pag. 114, coloana 2 ne aduce știrea că aici „cu prilejul adunării populare s'a dat un „banchet”, ear' la pag. 111, col. 2, că „preoții gr.-cat. au fost opriți să țină sinod fără a fi de față și gendarmii etc”. Aceste împărtășiri, stimate dle redactor, pot să fie adevărate numai dacă „banchetul” și „sinodul” s'a ținut în un alt *Mediaș*, care nu se află în *Transilvania*, comitatul *Târnaveni*, că în „*Mediașul*” din comitatul *Târnaveni* s'a ținut în 23 Martie adunare populară în sala cea spațioasă a hotelului „*Strugur-deaur*”, nu s'a dat însă nici un banchet. Ori nu știe corespondentul acela ce însemnează „banchet”. Ce se ține de sinodul preoților gr.-cat. din 30 pass. în *Mediaș*, comit. *Târnaveni*, acela s'a ținut neștinut și neconturbat. Acestea binevoști, dle redactor, în interesul adevărului a le primi în prețuita „*Foia Poporului*”. Cu toată stima *Dionis. Roman*, c. adv.

— În nrul 14 al „*Foii Poporului*” sub titlul „*Frică mare*” s'a străcurat o greșală care ar putea da prilej la mai multe înțelesuri, punându-ne în relațiuni intime cu 48-iștii, când zice că s'a atârnat în biserică cununa unui honved mort în 1848. Ca să nu fim considerați de prieteni ai 48-iștilor, vă rog să binevoști a rectifica anul morții 1848 cu 1892, căci atunci a murit honvedul în a cărui aducere aminte a fost atârnată cununa aprinsă. *Criștior*, 19 Mart. st. n. 1893.

Tîrgul de țeară în Lăpușul-unguresc. Ministrul de comerț reg. ung. a îngăduit ca tîrgul de țeară în *Lăpușul-unguresc* să se țină în estan, în loc de 12 și 13 Maiu n., în 15 și 16 Maiu, ear' cel de toamnă, care cade în estan în zilele de 25 și 26 Septemvrie, să se țină în 28 și 29 Septemvrie.

Expoziție de vite în Pianul-român.

Sâmbătă în 24 Aprilie căl. v. (6 Maiu n.) se va ține în comuna Pianul-român o expoziție de vite împreună cu premii. Despre această expoziție dăm din programul publicat de către comitetul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“ următoarele date: Expoziția se va ține în ziua amintită, începând dela 10 oare înainte de amezzi și până la 2 oare după amezzi, când va urma premiarea. Cât ține expoziția, îndepărtarea vitelor intrate nu se îngăduie. Expoziția se va ține pe locul numit „Gura Macuiului“. În expoziție nu se primesc decât vitele locuitorilor din comunele Pianul-român, Lancrâm, Sebeșul-săsesc, Petrifalău, Șibișel, Săsciori, Răchita, Loman, Strugari și Pianul-inferior. Pentru vitele aduse din aceste din urmă nouă comune se cer pasapoarte în regulă. Cerând trebuința, proprietarii au să dovedească că au ținut înșiși vitele în timp de $\frac{3}{4}$ de an cel puțin. Oile trebuie expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete; altcum nu se premiază. Primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publica din parte-și dispozițiunile luate. Comitetul poate refusa primirea, însă numai din cauze binecuvântate. La fiecare vită, respective grupă de oi se alătură o tăbliță sau bilet, cuprinzând numărul curent, etatea vitei și numele proprietarului. Exponenții sânt îndatorați a purta înșiși grije de vitele lor și a le da hrana trebuincioasă. Se vor distribui douăzeci-și-una de premii în suma totală de 100 fl. în argint, dăruiti de reuniune, și anume se vor distribui următoarele premii: Grupa I. Bovine de prăsilă (rasa indigenă și străină.) a) tauri de 3—5 ani: 2 premii de câte 8 fl.; b) vaci de 3—8 ani: 1 premiu de 6 fl., 1 premiu de 5 fl., 1 premiu de 4 fl. și 1 premiu de 3 fl.; c) junci, junince și tăurenci de 1—3 ani: 1 premiu de 5 fl., 2 premii de câte 4 fl. și un premiu de 3 fl.; d) viței și vițele de $\frac{1}{4}$ —1 an: 1 premiu de 4 fl. și 1 premiu de 3 fl. Grupa II. Oi de prăsilă. A. Rasa stogoșe și țigaie: a) berbeci și noatini de 1—4 $\frac{1}{2}$ ani: 1 premiu de 5 fl. și 2 premii de câte 4 fl.; b) oi de 2—5 ani de făt sau cu miei: 1 premiu de 4 fl. și 2 premii de câte 3 fl. B. Rasa bărsană (țurcană): a) berbeci și noatini de 1—4 $\frac{1}{2}$ ani: 1 premiu de 4 fl. și 2 premii de câte 3 fl.; b) oi de 2—5 ani de făt sau cu miei: 1 premiu de 4 fl. și 2 premii de câte 3 fl. În scopul premierii, comitetul central al reuniunii agricole a ales un juriu de 14 membri în persoanele domnilor: Eugen Brote, ca președinte al juriului; Demetriu Comșa, profesor în Sibiu; Ioan de Preda, avocat în Sibiu; Sabin P. Barcianu, dirigent al economiei de instrucțiune din Rășinari; Nicolae Păcurariu, proprietar în Lancrâm; Petru Opincar, proprietar în Sebeșul-săsesc; George Raica, proprietar în Petrifalău; Nicolae Hința, învățator în Șibișel; Ioan Stoicuța, paroch în Săsciori; Nicolae Petrașcu, econom de vite în Loman; Nicolae Iancu, econom de vite în Răchita; Nicolae Raica, econom de vite în Strugari; Simeon Ghibu, paroch în Pianul-român și Sabin Savu, notar comunal în Pianul-inferior; ear' suplenți Ioan Bena, paroch în Pianul-inferior; Ioan Bucur, învățator în Lancrâm; Sergiu Median, capelan în Sebeșul-săsesc; Ioan Ilie Bogdan, învățator în Săsciori; Nicolae Stancu, econom de vite în Loman; Nicolae Stanciu, econom de vite în Răchita și Ioan Chivescu, econom de vite în Strugari. Membrii absenți sau împedecați dela vot se înlocuiesc prin suplenți sau prin alegerea altor persoane potrivite.

O întâmplare jalnică. Gazetele englezești povestesc următoarea întâmplare jalnică ce s'a petrecut nu demult în Londra: O femeie cu numele Maria James se găsisse într'o bună dimineață singură cu un copil și părăsită. Sărmana încercă, dar' înzadar, să găsească ceva de lucru. Ticăloșia nu-i îngăduia nici locuință. Maria zălogise și vânduse scule, haine, rufe, tot în sfârșit.

Într'una din serile trecute ea se culcă fără să mănânce nimic. Dimineața următoare a fost deșteptată de plânsetele copilului — un băiat în vîrstă abia de 2 ani. Acele plângeri copilărești o rechemară la starea adevărată. Ea luptă mult timp cu dragostea ei de mamă, apoi strînse la sin copilul, îl acoperi de lacrimi, îl sărută și... îl sugrumă. Îndată după aceea Maria s'a dus la poliție unde zise: Am sugrumat pe copilul meu!... Nu aveam ce să-i dau de mâncare! 'L-'am ucis pentru-că n'am voit să-l văd murind de foame. Nefericita fu arestată și judecată pentru omor cu voea. Apărătorulu căută să o apere zicînd că a săvîrșit omorul în nebunie din cauza lipsei. Dar' jurații primiră *omorul cu voea* și sărmana mamă fu osândită la pedeapsa cu moarte. Această pedeapsă însă a fost mutată în aceea de muncă silnică pe vieață.

Cavalcada pe distanță Viena—

Berlin. Agitațiunea cea mare ce a produs în toate cercurile poporațiunii civilizate marea cavalcadă din anul trecut a armatei, a făcut loc liniștei și chibzuinței, cu care se nisuesc acum cercurile speciale în Berlin și Viena a valora în mod folositor pentru trupele de călăreți experiențele dobândite cu privilegiul acestei mari lupte de întrecere. Rapoartele participanților la cavalcadă vor ave să dea materialul spre acest scop. Nu va fi, fără îndoială, ușor de a aduce în unele cazuri păreri contradictorii într'un sistem. Numai într'un singur punct există o analogie completă de vederi, și anume în privința mijloacelor pentru conservarea calului. „*Militär Zeitung*“ serie că o frotare puternică și aplicarea din abundență a fluidului de restituțiune s'au arătat ca foarte avantajoase. Accentuăm îndeosebi aceasta, deoarece firma indigenă F. I. Kwizda, ale cărei produse sânt cunoscute departe peste granițele patriei noastre, e amintită în mod de tot laudabil în toate aceste raporturi ale călăreților pe întrecute. Îvingătorul în cavalcada pe distanță, locotenentul contele Starhemberg, a întrebuițat în timpul cavalcadei, cu succes extraordinar, fluidul de restituțiune al lui Kwizda, și excelentul călăreț cunoscut numește peste tot acel preparat ca unul care nu trebuie să lipsască din nici un grajd. Ca excelente au fost descoperite și chingile lui Kwizda, care au fost folosite în modul cel mai practic de toți călăreții pe distanță și calificate. S'a arătat că prin aplicarea acestora, caii care în decursul unei munci ostentive se belesc, au rămas cu totul intacți. Foarte mari experiențe s'au făcut și în privința potcoavelor, despre ce încă vom reveni la ocaziune.

Loc deschis. *)**Mulțumită publică.**

Ana Colceriu, soția lui Teodor Colceriu, curator primar al bisericii gr.-cat. din Dej, a donat pe seama școlii o icoană foarte frumoasă a restignirii Mântuitorului, pentru care îi exprim cele mai călduroase mulțumiri.

Dej, la 19 Aprilie 1893.

Gavril Avram, învățator gr.-cat.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

APEL.

Românii greco-catolici din comuna Șintereag (Somkerék), comitatul Solnoc-Dobăca, — o comună mixtă, compusă pe jumătate din Maghiari ev. reformați și puțini romano-catolici, pe jumătate din Români greco-catolici și un rest de Oveii, care are școală de stat, față cu care Românii cu mari greutatea își susțin școala lor română confesională, în adunarea generală ținută în 14 Februarie 1893, apoi în conferența ținută în 21 Februarie 1893 st. n., luând în considerare starea deplorabilă în care se află biserica lor de lemn edificată doară în secolul al 17-lea, au hotărît să-și edifice o nouă biserică din material solid de piatră. Cu această ocaziune și-au ales un comitet executiv compus din 15 membri, credincioși gr.-cat. din Șintereag, care înainte de toate cercând puterile materiale, de care dispun, au aflat, că posed un capital de 3400 fl. bani gata, parte depuși la „Bistrițana“ în Bistrița și la cassa de păstrare în Betlean, parte împrumutați la singuratici în Șintereag. Însă pentru ducerea în deplinirea acestei nobile întreprinderi se recere un capital de cel puțin 5000 fl. Fiind poporul român din Șintereag numai 76 familii și acestea mai bine de jumătate în stare materială nu prea favorabilă, s'u hotărît a se face apel la prea onoratul public român pentru dobândirea de ofrande.

Deci acuzându-ți-se / o listă de contribuire cu toată stima ești rugat P. T. dle, să binevoești a aduna în cercul Domniei Tale, dela marinimoși ofrande spre scopul indicat. *)

Ofrandele se vor cuita cu mulțumită pe cale ziaristică.

Toate ofrandele împreună cu lista de contribuire ești rugat a le expeda la adresa: *Vartolomeiu Sigartău*, curator rațional gr.-cat. în Șintereag (Somkerék), posta loco, cel mult până în 31 Maiu st. n. 1893.

Fiind convinși de zelul P. T. Domniei Tale în tot ce e românesc, și anticipându-ți mulțumită sântem în

Șintereag, la 1 Martie 1893.

Michail Făgărășianu,
preot admin. și v.-prot.

Vartolomeiu Sigartău,
curator primar.

Pompeiu Murășanu,
curator-controlor și membru în com. executiv.

*) Administrația „*Foii Poporului*“ primește darurile binevoitoare.

Posta redacției.

Dlui Pavel Silaghi, Pîul-mare. Se va publica în numărul viitor.

Dlui Sava Bacș, Șiria. Același răspuns.

Dlui Aug. Pop, învățator, Urișor. S'a primit. Se va publica îndată-ce va fi loc.

Dlui G. Prigoană, Măgoga. N'am primit nimic. Trimiteți, pe scurt, și publicăm.

Dlui I. Vesa, Lunca. Trimiteți acele chiuituri. Publicăm.

Dlui Ioan Török al lui Ioan, Cojocna. Primit. Se vor publica.

Dlui I. Codreanu, Radna. Noi nu o mai primim. Se vede că a încetat de a mai apăre.

Dlui I. Holdea, învățator. Descrierea Detunetei trebuie făcută mai cu putere, la tot cazul mai cu multă poezie. „Sărutul“ se va publica.

Dlui G. Todică, Bistrița. Se vor publica.

Dlui V. Murășan, Epa. Numai un avocat poate să descurce treaba. La ori-ce cas mergeți la lege.

Dlui V. Borza, Valdăd. Ne rugăm lucruri populare și le publicăm bucuroși.

Dlui M. Căteanu, Magoș. Trimite tot ce este din popor. Corespondențele să fie scurte.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Călimdarul economic.

Aprilie (Prier).

Acasă și în grădină. De vrei să-ți oțelești trupul și să preîntâmpini boale fel și fel, scaldă-te adese-ori în apă rece. Nu te culca pe pământul rece și jilav. Ferește picioarele de răceală și mai ales de udeală. Nu bea apă și nu mânca nici nu te spăla dintr'un vas cu oamenii, care pătimesc de rîie, bubat sau alte boale lipicioase și peste tot ferește-te de venirea în atingere cu ei și lucrurile lor.

De este să poți aerisi bucatele proaspete cu înlesnire și se scapi de gărgărițe, cum și de alte neajunsuri, întocmește din scânduri ghiluite o podeală largă și bine închiegată, în pod sub coperișul locuinței sau aiurea la adăpost. De unde nu, pardosește cu cărămidă și ciment podul casei, întreg sau pe jumătate. Pe lungă că e foarte trainică, efină și netedă, pardoseala de cărămidă înlesnește premenirea și ținerea în curățenie a grăunțelor și întimpină înuiberea gărgărițelor. De cumva n'ai face nici una nici alta, nu uita cel puțin să diregi aria podului an de an, astupând crepăturile și turnând deasupra o cirueală gătită din lut cleios, urină (ud), bălegar, cărămidă pisată și pleavă. Înzestreaază podul cu o cigă (scripet), spre a înlesni ridicarea și coborîrea sacilor cu bucate.

Curăță fântâna de glod și murdărie. Nu prinde nici nu stingiri peștii acum în toiul ouatului și clocirii icrelor. Direge cojnițele, ajută stupii sărăcăcioși cu hrană și ține urdinișurile numai încâtva deschise, întimpinând astfel furișarea șoarecilor, albinelor străine și altor jivini, care mai ales acum dau năvală asupra fagurilor cu miere. Ține în preajma stupinei o tîpsie cu apă de beut și cu mușchiu, care să împedecă înecarea albinelor.

Scormonește și curăță de buruieni pământul dintre altoi. Seamănă în pomet ierburi sau floare de fân ales, nu însă trifoiu sau luțernă. Îngrășe pământul cu gunoiu putred sau cu glod din șanțuri sau cu urină (ud) stătută în amestec cu apă, var stîns, cenușe, funingine, găinaț, sânge, gunoiu din eșitori și c. l., nu și cu gunoiu proaspăt sau cu urină proaspătă. Nu pune gunoiul clae pe grămadă în jurul trunchiului, ci risipe gunoiul deopotrivă până oblu cu crengile mai îndepărtate, apoi sapă pământul cu hârșetul (arșeul, hârșeul).

În viie și la câmp. Avînd de gînd să mărești viia sau să înființezi o viie din nou, apucă-te din vreme și prășește mai înainte vițele trebuitoare din sade, în grădină la soare. Alege de prăsilă un singur soi aievea prețios, mult două. Ține pământul dintre vițele de prăsilă în deplină curățenie și retează în 2—3 primăveri toate odraslele și mlădițele până mai la rădăcini. Într'aceea îngrășe cu cenușe și gunoiu putred, apoi întoarce cât mai adînc și mînuște pământul viiei de înființat. Cu prilejul săditului, retează rădăcinile cam pe jumătate și înlătură cu un cosor ager toate mlădițele, punînd tinerile vițe în șiruri oable și mai departe ca de obicei.

Întrupează feluritele sămînțe cu atât mai în față, cu cât sînt mai mîrunte și ușoare; altcum se înădușesc și pier, în deosebire de cucuruz, mazere și alte sămînțe mari, care și ele se înădușesc, îngropate fiind mai adînc de 3—4 degete. Pe scurt, seamănă mai în față

ca de obicei. Decît adînci și înguste mai bine este să faci cuiburi lătărețe, punînd în fiecare cel mult 4—5 cartofi (crumpene, picioici, baraboi) sau tot atâtea boane de fasole, mazere și c. l.

Nu-ți uita de abaterea apei din holde și de stîrpirea dintre ierburi a mușinoaielor, furnicarilor, răchitelor și așa m. d.

Intrunirea agricolă din Racovița.

Ca puține altele, „Intrunirea agricolă“, care s'a ținut la 30 Martie a. c. în harnica comună românească Racovița, a isbit în deplin. Mulțumită se cuvine mai ales vrednicului paroch local pâr. P. Florian, dlui notar I. T. Făgăraș și altor fruntași, care au vestit din vreme pe țerani și 'i-au înduplecat să ia parte la Intrunire cu toții, și bravii economi din Racovița și jur au urmat întocmai. Vrednică de amintire este întimpinarea frumoasă ce s'a făcut cărmacilor Reuniunii agricole române cu privilegiul soșirei din Sibiu.

La oarele 8½ o mîndră ceată de 32 călăreți în frunte cu mai multe trăsuri au eșit până la trecătoarea dela Olt în calea comitetului central. Părintele P. Florian în cuvinte alese a bineventat pe cei sosiți, la ceea-ce presidentul Reuniunii, dl Eugen Brote, a răspuns mulțumind înduioșat de primirea neașteptată și asigurînd pe cei de față, că gîndul, de care povățuiri sînt cărmacii tinerei Reuniuni, este propășirea țeranului român în ale economiei.

Ajunși în comună, membrii comitetului și oaspeții, care într'aceea s'au sporit treptat, au fost întimpinați de întreg poporul în haine de sîrbătoare. Intrunirea s'a ținut în noua biserică care, deși foarte largă, abia a fost în stare să cuprindă mulțimea adunată.

Presidentul Eugen Brote deschide adunarea prin o vorbire de peste 2 oare, lămurind pe țerani mai înainte asupra scopului ce urmărește Reuniunea noastră și rugîndu-'i să se apropie prietenește și cu încredere de membrii comitetului care, deși altcum îmbrăcați, hotărîți sînt a merge cu țărănimea alături și a lucra împreună, în frățească dragoste, la înaintarea economiei noastre atât de înapoiate. După aceea arată în puține cuvinte isbînzile economice datorite Reuniunii în cursul celor 5 ani, de cînd s'a înființat, și înșiră cu deamăruntul scăderile multe și grele, de care pătimește economia țeranilor, îndemnîndu-'i să părăsească calea obiceiurilor ruginite, să pună în locul brațelor scumpe uneltele și mașinile atât de spornice și adese ieftine.

Îndeosebi d-sa a atras luarea aminte a numeroșilor plugari asupra prășilei vitelor, care pentru locuitorii satelor mărginașe de sub munte se arată a fi singurul izvor de câștig.

Vorbitorul, mînecînd dela firea tuturor lucrurilor în lumea aceasta a se schimba mereu, vorbește și despre portul

țărânimii, care și el cu încetul și pe ne simțite se schimbă. Acum 20—30 de ani, altcum se purtau bărbații și altcum femeile din această comună, ca astăzi. Boboațele și țundrele de odinioară sînt înlocuite prin scurteice tot din lână, dar' mai potrivite și mai plăcute. Pentru-ce dar' numai în plugărie și la vite țeranul se țină morțiș la ceea-ce a fost acum vre-o câteva sute de ani, după-ce aceste nu se mai potriveșc cu lumea de astăzi? Acum vr'o 20 ani s'a adus la noi în țeară un soi străin de vite, înzestrate cu însușiri neasemînat mai folositoare ca ale noastre. Acest soi, adus din țeri muntoase, se potrivește de minune pentru țeara noastră și cu deosebire pentru munte. Pentru-ce n'am cerca și noi cu ele, cum au cercat frații noștri din Seliște și din alte comune românești? Pentru-ce să ținem noi tot la soiul de vite, acum slăbit și scăzut prin fel și fel de neajunsuri în decursul veacurilor? Arătînd cu deamăruntul foloasele, prin care se distinge acest nou soi de vite, numit „Pîntgau“, presidentul Reuniunii schimbă vorba și spune, că mai ales taurii de prăsilă buni, ce se cumpără pe seama vitelor tuturor sătenilor, pot să înrîurească foarte mult asupra întregii prășili. D-sa aduce aminte plugarilor de față, că nu departe de Racovița e un sat, care duce la țîrguri caii cei mai frumoși din tot ținutul. Cum de în acel sat se prășesc caii cei mai frumoși? Este acolo altă climă? Cresc acolo alte ierburi? Au oamenii aceia cunoștință de vre-o șolomonerie? Nu, ei sînt oameni ca și noi, trăsesc în împrejurări ca și noi, și au început de mai mulți ani să țină armăsari tot frumoși, și astăzi toată prășila e frumoasă și oamenii din acel sat iau o grămadă de bani pentru mîanzi, și caii tineri vînduți. Chiar și Racovițenii au știut să se folosească de această învățătură, dar' numai pentru porci. Porcii Racovițenilor sînt astăzi frumoși, fiindcă acum vr'o câțiva ani s'a adus în sat un soi nou și bun, și se aleg tot veri (feri) buni de prăsilă. Pentru-ce n'am face aceasta și la tauri?

Trecînd prin comună, presidentul Reuniunii a băgat de seamă, că grădinile stau pustii. Aceasta 'i-a dat prilej să stărue asupra culturii pomilor, arătînd deoparte neînsemnata muncă și cheltueală împreună cu prășirea lor, ear' de altă parte foloasele mari ale grădinilor cu pomi.

Cercetată fiind adunarea și de un număr mare de femei, dl president a ținut să le adreseze și d-lor vre-o câteva cuvinte. Între altele le-a arătat ce rușine este pentru femeile noastre altcum foarte harnice și cruțătoare, că se duc cu ouă și cu bucate în șorț (șurț) ca să le dee în schimb pentru legumile speculanților străini veniți în sat, în vreme-ce grădinile lor, deși adese mari și roditoare, de câte-ori nu ajung a fi adăpostul buruienilor și murdăriilor netrebnice! Vorbitorul stărue deci, ca fiecare

femeie harnică să părăsească acest obicei rușinos și păgubitor, prăcind și cultivând fiecare legumile ce-i trebuiesc în casă și la economie.

La vorbirea presidentului, care într'aceea obosise, a răspuns dl notar Făgăraș care, recunoscând trebuința ducerii în deplinire a sfaturilor de mai sus, a îndemnat pe țerani să urmeze întocmai.

Au vorbit apoi țeranii fruntași Petru Bârsan și Iosif Stoica zicând, între altele, că după credința dinșilor, trifoiul nu ar isbuti și că clima acestor ținuturi ar fi doară prea aspră pentru vitele gin-gașe de soiul „Pintgau“. Presidentul a ținut să împrăstie aceste nedumeriri spunând, că nutrețul amintit s'ar face în Racovița și că soiul pomenit de vite ar fi răbdurii ș. c. l.

Presidentul a încheiat întrunirea atât de numeroasă prin o vorbire, în care din nou a recomandat punerea în lucrare a îmbunătățirilor economice indegetate mai sus.

Întrunirea agricolă din Racovița, repetim, a isbutit îndeplin și a fost însoțită de un prânz obștesc în casele dlui preot Valerie Florian.

Reseda.

Reseda (roseta; lat. Reseda odorata) este floarea mult iubită „a toată lumea“. Sînt în adevăr puține flori atât de răspândite și populare ca reseda. De altcum iubirea călduroasă, de care o învrednicește bogății și săraci, tineri și bătrani, trebuie căutată mai numai în mirosul ei neasemuit. Căci înzadar: reseda nu s'ar pute numi tocmai frumoasă și țanțoșe. De dragul mirosului aieva neasemuit, mulți o cultivă în grădină, unde isbutește cu înlesnire. Mult mai anevoioasă este cultura în oale (răvare, ulcele, saccii), lădițe și c. l.

Reseda iubește pământul fraged și mai bine uscăcios decât jilav. Lucru de căpetenie este să aibă soare și aer din greu. La umbră înaintează cu anevoie.

Sămănatul în grădină ar trebui amînat până la sfîrșitul lui Maiu. Florile încep prin Iunie și se ivesc din nou până toamna târziu. Cotoarele ar trebui ciontate cu foarfecile care după-ce a început să treacă în sămăntă. Urmarea firească este creșterea mai cu îmbelșugare a nouelor odrasle. De altmintrelea, reseda ce s'ar fi sămănat ea de ea, dă naștere la plante adese foarte puternice și bogate în flori. Nu strică dar' să lăsăm înadins cotoară cu sămăntă, firește numai unde și unde. Reseda se prinde în silă și nu arare-ori pier, sădită fiind aiurea. Se va sămăna deci unde are să rămână până toamna.

Reseda de ținut în odaie (chilie, casă) la fereastră se prășește deadreptul în oale sau tipsii. Cel mai potrivit este pământul de flori, ușor, mînos și cuprinzînd mult nêsip mărunt. Pe timp frumos, oalele cu răsad de resedă se pun ca să stea la aer. Udatul se face numai când și când. Pri-

sosul răsadului se înlătură din vreme, lăsând de fiecare oală 3—4 fire de răsad cel mult.

Reseda sămănată vara înflorește în cursul toamnei.

Reseda de iernat se seamăna prin August în grădină. Săditul în oale urmează pe când se ivește a cincia foaie, fiindcă mai târziu s'ar prinde cu anevoie. Oalele se păstrează afară la aer, ear' peste eamnă între ferestri. Aer proaspăt și lumine din greu, apă puțină și o căldură domoală (sub 12° C.) — eată cerințele priincioase resedei de iernat.

Reseda este o plantă anuală, adecă de un an. Dacă însă peste eamnă se udă rar, ea trăește câte 4—5 ani. Astfel se explică datina croirii în formă de pomișor. Spre acest scop, oala se nu cuprindă decăt o singură plantă. Toate florile și mlădițele se taie care când se ivește, lăsând să crească un singur cotor drept și puternic, înzestrat la vîrf cu frunze. Această pleșugire măestrită se reînoește până-ce cotorul a ajuns tîria și înălțimea dorită. Nouele odrasle ce se ivesc la vîrf se despoaie și ele de flori, prăcind astfel câteva ramuri puternice și deopotrivă, care înflorește mai târziu și formează împreună un falnic mătăuz drept coroană. Mlădițele, care s'ar îndesu, se înlătură pe rînd, deasemenea ciorchinele înflorite.

Sînt mai multe soiuri de frunte, unele cu flori aurii și ciorchine groase (lat. aurea-compacta), altele cu mlădițe scurte și flori bine închiegate de un roșu vioriu (lat. grandiflora Machet), earăși altele cu mlădițe puternice și flori scilpicioase, verzui-roșietice (lat. maxima).

D. C.

Ajutor grabnic la primejdii.

Înecații trebuie desbrăcați în grabă.

Nădușiții trebuie așezați la un loc bine aerisit.

Degerații trebuie frecați într'un loc rece cu neauă sau cîrpe reci până se desțepenesc.

Tractarea mai departe a unora și altora consistă în punerea unui așternut ridicat sub foalele bolnavului, care se apasă apoi între spete, întorcîndu-i trupul cu încetul spre laturea dreaptă și ținîndu-i totodată mîna stîngă întinsă în sus aproape de cap. După aceea se întoarce trupul în starea de mai nainte, lăsând mîna bolnavului în jos și apăsînd din nou asupra spetelor. Acum se rostogolește bolnavul spre laturea stîngă, întinzîndu-i mîna dreaptă în sus, și așa mai departe. Pe când bolnavul se rostogolește astfel tot cam la 4 secunde, acum în stînga acum în dreapta, apăsăm asupra mădurelor, începînd a freca dela mîni înspre umeri și dela picioare înspre șolduri în sus. Această lucrare se repețește, dacă nu cumva se ivesc semne de vieață mai curînd, în timp de 2 oare. Îndată-ce bolnavul este

în stare a înghiți, 'i-se toarnă în gură o cătățime potrivită de vin sau vinars, așteptînd sosirea doctorului.

La primejdia de a se înăduși sînt expuși aceia, care petrec în gropi adînci și peste tot în locuri, unde aerul nu poate umbla. Aci aparțin fîntănilor, băile, pivnițele, în care ferbe mustul sau care au stat închise timp îndelungat și chiar odăile de locuit, în care se grămădesc gazurile veninoase din cuptoare încălzite cu cărbuni. Până a nu intra în asemenea locuri, trebuie examinat aerul, care fiind stricat, se înlătură cu băgare de seamă. Examinarea se face cu o luminare aprinsă care, pusă în atingere nemijlocită cu aerul stricat, se stînge.

Arsăturile se lecuesc mai întăiu cu apă rece și cu must proaspăt de cartofi, apoi se sparg beșicile și se tractează cu alifie pregătită din 1 parte lapte de var și 1 parte ulei de rapiță, sau din 1 parte ulei de rapiță și 1 parte ceară.

Otrăviții se lecuesc în mai multe chipuri, după-cum este și otrava, aplicînd la arsenic: vitriol de fer topit în apă caldă în amestec cu o cătățime ceva mai mare de soda, care și ea trebuie topită mai întăiu în apă caldă. — La vitriol (acid sulfuric): apă săpunită, făină de cretă în amestec cu apă. — La leșie: oțet subțiat cu apă, apoi materii cleioase. — La bureți veninoși: clistere purgative, vin acru, mai târziu cafea tare. — La mușcături de vipere și căni turbați: legături aplicate cât mai în grabă deasupra ranei, spre a oprî molipsirea mai departe a sîngelui. — Materia veninoasă se poate înlătura lărgind, tăind sau arzînd rana, care se spală și se curăță apoi cu apă, urină, oțet și c. l.

Ranele silnice se lecuesc oprind mai întăiu scurgerea mai departe a sîngelui și aplicînd oțet, peatră acră și c. l.

Cum să fie pivnița.

„Pivnița face vinul“, este o zicală foarte nimerită, zicală, care arată înriurirea cu totul osebită ce o are pivnița asupra vinului.

Ușa și ferestrele pivniței să fie îndreptate nu spre mează-zi sau răsărit, de unde vine căldura, ci spre apus sau mează-noapte. Pivnița se nu se clădească în apropiere de grajduri, eșitori, poduri, fabrici și c. l. Ciocăniturile, loviturile și hurueala trăsurilor se resimt în pivniță și produc în vasele cu vin o mișcare și cu ea o turbureală și ferbere vătămătoare a vinului.

Pivnița se nu fie prea uscată sau prea jilavă. Căci fiind prea jilavă, buțile mucezesc în grabă, ear' fiind prea uscată, doagele buților se descheie și vinul scade cu repejune. Pivnița să fie înzestrată cu ferestri sau scocuri înadins făcute pentru de a înlătura prisosul umezelei și aerul stricat. Aceste scocuri slujesc totodată

drept mijloc practic și ieftin pentru regularea căldurii așa că le destupăm sau le astupăm după-cum cere trebuința.

Lucru de căpetenie este să ținem pivnița în curățenie desevârșită. În pivnița cu vin nu e bine să păstrăm cărnuri, grăsimi, varză (curechiu) și c. l., fiindcă aceste lucruri răspândesc un miros greu, molipsind vinul când cu una când cu altă boală. Îndeosebi nu este ertat a păstra în aceeași pivniță vin alături de varză murată.

Spălarea lânii și mătasei.

Spălarea lânii. Se moaie lâna în o baie (albie), care cuprinde 15 chlgr. de sulfat de magnezie la 50 chilogr. lâna sub înfurierea unei călduri de 30° C., apoi se spală și se adaugă 5 chilogr. bioxid de soda. Acum se înmoaie lâna din nou la căldura de 70°. După o oară lâna se scoate și se pune în apă amestecată cu vitriol (acid sulfuric) pentru înlăturarea magneziei. În sfârșit, lâna se spală și se usucă bine.

Spălarea mătasei. Se ferbe mătasa ca de obicei, apoi se moaie într'o baie, care pentru 50 chilogr. de fire cuprinde 45 chilogr. sulfat de magnezie și 1250 litre de apă. După un timp oarecare se adaugă în 2—3 rînduri 15 chilogr. bioxid de soda, le ferbem până la 90°. După 1—2 oare mătasa se scoate și se usucă.

Spălarea țeseturilor jumătate mătasă. Pentru 100 metri de țesătură, în lățime de 60 centim. și cântărind 5 chilogr. se ia o baie alcătuită din 250 litre de apă și 1 chilogr. sulfat de magnezie, cum și 6 decagr. bioxid de soda și se ferb la căldura de 95°.

Premenirea unsoarei râncede.

După-ce unsoarea râncețită s'a amestecat cu puțin vitriol (acid sulfuric) și tot atâta apă, se ferbe într'un vas de lut (pământ) vre-o 15 minute, apoi se ia dela foc și se adaugă o mică porție de cretă pisată mărunt, care și ea se amestecă bărbătește. Pe când unsoarea se slește, creta se așează pe fundul vasului.

Un sfat bun pentru bucătărie.

Când cu ferberea cărnurilor se formează cunoscuta spumă, pe care femeile o înlătură drept murdărie, ceea-ce însă n'ar trebui să facă; căci spuma, de pe supra, despre care vorbim, nu este murdărie, ci un fel de albuș (albumină) prețios și foarte nutritor. Păgubitoare este înlăturarea spumei mai ales când carnea s'a pus la foc în apă rece care, începând să fearbă, dă naștere la spumă din greu. Spuma ar trebui cufundată în zamă, în care piere în curând. Zama astfel gătită adevărat că nu e tocmai limpede, dar' cu atât mai nutritoare.

Ingrășarea curcelor.

Voind a ingrășa curcele în scurtă vreme, purcedem cum urmează. În cele dintâu 10 zile se hrănesc cu cartofi (crum-pene, picioici, baraboi) ferți și pisați în amestec cu urlueală sau țărițe de grâu și puțină carne pisată, ear' mai târziu cu un cir alcătuit din făină și puțină unsoare. De beut li-se dă apă stempărată, care se înlocuește apoi prin lapte smântănit în amestec cu o mică porție de praf (pulbere) de cărbune. Nutrețul ar trebui dat în trei rînduri pe zi, însă numai cât se mănâncă a avea, nu mai mult. Curcele, pe care am voi să le îndopăm cu de-a sîla, se vor hrăni cu frecăței de aluat, pregătit din făină de cucuruz și lapte smântănit. În curs de vre-o 5 săptămâni, curcele astfel hrănite se ingrășe îndeplin.

Improtiva moliiilor.

Moliile, știut este, cășunează nu arare-ori mari stricăciuni, mai ales blănăriilor și postavului. În timpul mai nou s'a adevărit, că ele lasă gazetele și alte tipărituri vechi cu totul neatînse. Este deci întemeiată purcederea acelor care țin împăturate în gazete vechi cojoacele, căciuilile și alte blănării cum și postavul, covoarele și c. l.

Tîrg de vite cornute, împreună cu premii.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“ atrage atențiunea populațiunii române asupra următorului:

Program

pentru al șeselea tîrg de vite cornute de prăsilă periodic, subvenționat de comitatul Sibiiu, care se va ține la Sibiiu Duminică în 30 Aprilie 1893 cāl. nou și va fi împreună cu distribuire de premii.

1. Pentru ridicarea prăsirii de vite și pentru înlesnirea vînzării se aranjază la Sibiiu în 30 Aprilie a. c. un tîrg de vite de prăsilă, subvenționat de comitatul Sibiiu. La acest tîrg se vor împărți premii și diplome de laudă. 2. Tîrgul de vite de prăsilă din estan se extinde numai asupra vitelor cornute (inclusive bivoli) și se vor admite numai vite de prăsilă, care aparțin următoarelor rase: a) bovine de rasa pintgau originală; b) vite feminine din încrucișeri cu bovine de rasa pintgau și indigenă, încât acestea au notele caracteristice ale încrucișerii cu rasa pintgau; c) bovine de rasa indigenă; d) bivoli. Încrucișeri masculine precum și atari corcitură, a căror descendență din rasa pintgau nu se poate cunoaște sigur, mai departe vite ingrășate, sau care sînt din alte cause neacomodate pentru scopuri de prăsilă nu se vor admite la tîrg. 3. Tîrgul se va ține cu ocaziunea tîrgului de vite de primăvară și anume Duminică în 30 Aprilie a. c., pe locul anume destinuat în tîrgul de vite în Sibiiu. Tîrgul se va deschide în 30 Aprilie la 9 oare dimineața și se va închide la 4 oare după amiază. Împărțirea premiilor va avea loc la 12 oare a. m. Înainte de terminarea premierii nu este permis

decît cu învoirea dată în mod excepțional de comitet a scoate vitele din tîrg. 4. Primirea vitelor se face în 29 Aprilie în decursul înainte amezii dela 8 oare dimineața până la 11 oare ante meridiane. În ziua primirii, vitele trebuiesc ținute până la cinci oare după amiază la locul destinat. În acest timp juriul face clasificarea vitelor. În ziua primirii este interzisă intrarea publicului pe piața tîrgului și ori-ce tîrgueli. În ziua tîrgului, adică la 30 Aprilie urmează mînarea vitelor între oarele 8 și 9 dimineața, și numai acele vite au permisiunea intrării, care au fost admise în ziua premergătoare. 5. Vitele din Sibiiu sînt a se mîna peste podul de cătră ulița lungă; vitele din afară se mîna pe lîngă drumul la tîrgul de cai. Mînatul vitelor la tîrg și dela tîrg rămîne în grija proprietarilor și se face pe cheltueala și risicul lor. 6. Fiecare vită se fie însoțită de pasaportul recerut și de un certificat, din care este evident, că vita se află de $\frac{3}{4}$ an în posesiunea exponentului. 7. Anunțarea înainte a vitelor de expus este reomandabilă, însă nu condiționează admiterea. Anunțarea se face pe formulare edate de comitetul pentru tîrg, formularele se găsesc la toate primăriile din comitat. Anunțarea îndeplinită încă nu îndreptățește la admiterea vitei la tîrg. 8. Admiterea la tîrg: Despre admiterea unei vite decide în fața locului comitetul numit în ziua primirii (29 Aprilie). Admiterea se condiționează dela facultatea vitei peste tot a fi aptă la prăsilă, de la curățenie și dela îngrijirea ce i-s'a dat mai ales. În contra hotărîrii pentru admiterea sau pentru refuzare nu încapă recurs. În cazul admitterii fiecare vită se înseamnă cu numărul locațiunii și numai la locul designat ea poate să fie postată. La același loc trebuie să se posteze și în ziua tîrgului. Tauri, care nu sînt cu totul blânzi, trebuie provăzuți cu verigă la nări.

9. Expunerea se face după următoarele despărțăminte principale: a) rasa curată pintgau; b) încrucișeri de pintgau; c) rasa indigenă; d) bivoli; despărțămintele principale se împart în subdespărțăminte după I. tauri, II. tăurenci, III. vaci, IV. vițele. În despărțămîntul b. nu au loc subdespărțămintele I. și II. 10. Taxă anumită de expozițiune nu se plătește. Însă și exponenții tîrgului de vite de prăsilă sînt datorii plăti taxele de tîrg obișnuite ce se cuvin orașului Sibiiu. 11. Sub durata tîrgului e dator exponentul să poarte de grije de vitele sale, încât pentru hrana lor și cele-ce li-ar mai fi lor de trebuință. Sînt însă angajați un număr suficienți de îngrijitori, cărora li-se pot lăsa vitele în grije; acești îngrijitori pot fi încredințați și cu primirea ofertelor de cumpărare. 12. Fiecare vită expusă trebuie să fie de vînzare; prețul ei trebuie numit în formă hotărîrită de proprietar încă la admiterea vitei; prețul se face evident pe etichetele așezate. În prețul fixat trebuie să se vînză la tot cazul vita cumpărătorului ce s'a anunțat în locul prim. Proprietarului îi stă în voe a mai lăsa din prețul numit. Fiecare cas de vînzare împreună cu prețul vînzării este a se aduce îndată la cunoștința comitetului. 13. La dorința proprietarilor de vite în calitate mai bună se vor aranja pentru o mică despăgubire licitațiuni publice ale vitelor aduse la tîrg. Licitațiunile se vor ține pe locul tîrgului, începînd dela 2 oare d. a. prin comitet. Prețul de strigare se statorește prin proprietar, dar' nu poate fi mai mare decît cel anunțat. 14. În estan

se vor împărți diplome de laudă în număr nelimitat și următoarele premii în bani gata în suma totală de 370 fl.:

A.) Bovine de rasă pîntgau curată:

- I. Tauri de prăsilă de 1½—4 ani: 1 premiu à 20 fl.; 1 premiu à 15 fl.; 2 premii à 10 fl.
- II. Tăurenci dela 1—1½ ani: 2 premii à 10 fl.; 2 premii à 5 fl.
- III. Vaci dela 3—6 ani: 1 premiu à 15 fl. 2 premii à 10 fl.
- IV. Vițele dela 1—3 ani: 2 premii à 10 fl.; 2 premii à 5 fl.

B.) Incrușișeri cu bovine pîntgau:

- I. Vaci dela 3—6 ani: 1 premiu à 10 fl.; 3 premii à 5 fl.
- II. Vițele dela 1—3 ani: 3 premii à 5 fl.

C.) bovine de rasă indigenă:

- I. Tauri de prăsilă de 2—5 ani: 1 premiu à 20 fl.; 1 premiu à 10 fl.; 5 premii à 5 fl.
- II. Tăurenci dela 1—2 ani: 6 premii à 5 fl.
- III. Vaci dela 3—6 ani: 1 premiu à 10 fl.; 5 premii à 5 fl.
- IV. Vițele dela 1—3 ani: 6 premii à 5 fl.

D.) Bivoli:

- I. Tauri dela 2—5 ani: 1 premiu à 10 fl.
- II. Tăurenci dela 1—2 ani: 1 premiu à 5 fl.
- III. Vaci dela 3—6 ani: 1 premiu à 10 fl.
- IV. Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 5 fl.

Bivolence, care în sensul atestatului oficial au făcut în continuu în decursul mai multor ani sunt preferite. Diplome și premii numai acelor posesori de vite li-se pot conferi, care sunt domiciliați în comitatul Sibiiu. Proprietarii, ale căror vite n'au fost prezente în ziua târgului, își perd pretensiunea la diplome sau premii, ear' pentru vitele acelea, care în aceeași categorie în anul trecut au fost premiate, precum și pentru tauri comunali nu se mai distribuie premii. Cel-ce concurează cu vițelele sale la premii sau diplome trebuie să dovedească, că el însuși a crescut vitele sau le posedă de cel puțin ¼ an. 15. Asupra conferirii de premii și diplome decide juriul de premiare, conform normelor statorite pentru premiare. Lista vitelor premiate se va publica în ziua târgului, la 9 oare dimineața; deasemenea se vor face evidente și premiile pe etichetele fixate deasupra singuratecelor vite premiate. 16. Proprietarii vitelor premiate sunt deobligați a folosi vitele premiate cel puțin 2 ani spre prăsiere, ear' dacă le taie sau vînd mai înainte a restitui premiul, când cumpărătorul nu locuiește în acest comitat și nu ia asuprași acel obligămînt. 17 Cercetarea târgului în ziua de târg (30 Aprilie) este fiecărui permisă gratis. Sibiiu, 17 Martie n. 1893.

Comisiunea comitatului Sibiiu pentru cultivarea vitelor.

Știri economice.

Tîrg militar de cai în Sibiiu s'a ținut la 17 Martie, fiind de față peste 70 de cai, dintre care comisia militară n'a cumpărat nici unul sub cuvînt, că n'ar fi întruind cerințele prescrise. Între altele s'a băgat vină, că foarte mulți cai ar fi avut spinarea nu tocmai oablă, și că s'ar fi prins la car prea de timpuriu.

Starea sîmînăturilor în țeara noastră. În timpul dela 1—15 Aprilie n., după știrile sosite la ministerul de agricultură, sîmînăturile se înfățișează astfel: Din pricina timpului rîu, sîmînăturile au rămas tare înapoi. Mai cu seamă însă frigul din zilele din urmă, împreună cu ninsoare și viscole, a stricat mult grăului de toamnă și de primăvară, cum și pomilor, care prin multe părți au dat în floare, deasemenea a stricat viilor. Nu se găsește în toată țeara un colț, unde sîmînăturile se se fi putut desvolta neîmpedecate. Pe lîngă aceea, din cauza timpului nepriincios, nu s'au putut face nici arăturile de primăvară. De multă vreme economii nu au mai pomenit un timp atât de rîu ca în anul acesta. Sîmînăturile și acolo unde au răsărit frumos, sînt rari; cele slabe au fost arate din nou și înlocuite cu grău de primăvară sau cu alte grăunțe. Rapiță s'a făcut puțină și și aceea e slabă. Pe scurt, sîmînăturile stau rîu de tot pretutindenea. Dar' nu numai sîmînăturile, ci și livezile și peste tot pășunile sînt foarte slabe. Dacă timpul se va schimba înspre bine, e nădejde că sîmînăturile se vor îndrepta ear'.

Retragerea pieselor de 2 fl. și de 25 cr. în argint. Din porunca ministrului de finanțe, piesele de argint amintite vor fi scoase din circulație cu începere din 1 Iun. a. c. Se vor primi deci în valoarea lor nominală (aievea) numai până la 31 Maiu a. c. Cassele statului sînt îndatorate a le primi cu preț scăzut până și la 31 Iulie 1893. După trecerea acestui soroc, cassele statului și diregătorii nu mai pot primi aceste piese drept plată.

În ale dreptului de cărcimărit. Ministrul de finanțe reg. ung. a adresat direcțiunilor financiare din țeară un circular mai lung, prin care le atrage luarea aminte asupra multelor plîngeri ce se ivesc în privința dreptului de cărcimărit. Spre a pune odată capăt acestor plîngeri, ministrul a îndrumat direcțiunile financiare, ca la încuviințarea concesiunii de cărcimărit să dea întâietate mai ales aceluia, care cu sfîrșitul anului 1892 se aflau deja în posesia licenței de cărcimărit. În același timp ministrul a oprit încuviințarea concesiunii de cărcimărit la persoane străine și mai ales la de acelea, care nu sînt supuși unguri. Rezolvarea definitivă a plîngerilor incurse și-a rezervat-o ministrul sieși.

Societatea carpatină și de tir. Astfel se numește societatea, care s'a înființat de curînd în Sinaia, România, și care are de scop deschiderea de potece pe munți și ajutorarea celor veniți la Sinaia. Un alt scop este cultivarea rasei cailor de munte cum și clădirea de case pe munți.

Un nou fel de arîndași. Ministrul ung. de agricultură, contele Bethlen, are de gând să împămîntenească în Ungaria felul arînzilor îndatinat în Anglita. Vorba este să se dea în arîndă câte 390—1000 de jugere, pe un lung șir de ani moșiile statului, cum și moșiile fundamentale și comunale. Astfel s'a și urmat pe moșiile statului de lîngă Panciova. Scopul este fără îndoială nu formarea unei clase de arîndași mijlocii, cum zice ministrul, ci căpătuirea câtorva „nemeși-emberi” scăpătați.

Convenția vamală cu România.

În comisia economică a dietei, ministrul ung. de negoț Lukács a zis, că este întemeiată nădejdea de a încheia cu România o convenție vamală, că greutățile mai mari s'ar fi înlăturate și că delegatul român s'a învoit asupra mai multor puncte de căpetenie.

Tarif ieftinit. Ministrul ung. de comerț a scăzut foarte tare tariful pentru transportul de vite din ținuturi scutite de boală, în scopul de a înzestra din nou cu vite ținuturile, unde a bîntuit boalele lipicioase. Anume ministrul a însărcinat direcțiunea căilor ferate de stat ungare să aplice pentru asemenea vite taxele cele mici socotite cu 75 cr. de 1 kilometru, a unei taxe de vagon de 2 fl. și a unui import de 5%.

În cușca leului. Într'o menagerie din Paris s'a întîmplat zilele trecute, că un leu a îndopat mîna vestitului îmblînzitor Cariere. Întăritat prin mirosul de sînge, leul din cușca învecinată s'a repezit înspre gratiile de fer atât de năprasnic, că numeroșii privitori au tulit-o la fugă în ruptul capului.

Bărci cu aripi. Americanul Jöke Lewer a descoperit niște aripi, care ar fi să se folosească la bărci și corăbii în locul ventrelor. Se știe că manevrarea cu ventrele e grea și cere multă iscusință. În loc de a pune la o corabie 12 pânze, Lewer voește să pună o singură păreche de aripi sdravene. Aripile se mișcă prin un mecanism simplu așezat în fundul corăbiei. Acesta se poate învîrți, oprî sau îndrepta după bătaia vîntului, și cu cea mai mare ușurință poți face, ca aripile să bată cât de încet sau cât de repede. Lewer își va expune invențiunea în anul acesta la Chicago, unde, precum se știe, va fi expoziție universală.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 18. De unde sau prin cine aș pute cumpăra o sticlă cu chiag licid și îndeplin curat?

G.

B. Popovici.

Răspuns. Adresează-te prin un bilet de corespondență la dl S. P. Barcianu, dirigent al școlii economice din Rîșinari.

Întrebarea 19. Vă trimit alături 2-65 fl. cu rugarea să-mi expedați 15 ouă de găină din soiul „Langshahn”. Neapărat este ca ouăle să fie proaspete și să nu se spargă pe drum. Vă rog totodată să-mi răspundeți în „Foia Poporului”, cât ține clocirea acestui soi de ouă? Cum ar trebui cuibul întocmit și cum ar trebui puii hrăniți?

Tîrnova, p. u. Resița.

Petru Dalea, învățător.

Răspuns. Adevărind primirea sumei, Te rugăm să îngădui câteva zile și vom dispune trimiterea ouălor, neavînd de present timp disponibil. Asupra întocmirii cuibului cetește „Foia Poporului” Nr. 11. De altcum clocirea acestui soi de ouă se întîmple ca de obicei. Hrăniți fiind cu mămăligă, grăunțe și c. l., lucru firesc, puii înaintează mai bine.

Tirgurile din săptămâna viitoare.

Luni, 19 Martie: Ditro, Illyesfalva, Nagy-Kászon, Bandul-de-câmpie, Almaşul-mare, Honda-mare, Sângeorgiu, Gherla, Teaca, Dicio-St.-Mărtin, Iacheşdorf.
Marţi, 20 Martie: Drag, Haşfalău, Cheţa, Nuşfalău.
Mercuri, 21 Martie: Ciuc-Sânt-Mărtin, Cernat, Lupşa, Cecheu, Sibiu, Cosven, Cristurul-săcuiesc, Voila.
Joi, 22 Martie: Rodna-veche, Borşa, Ludoşul-Mureşului.
Vineri, 23 Martie: Agârbiciu, Dobra, Sălaşul-de-sus, Gurghiu, Ormeniş, Terebeş, Jibeu, Poiana-sărată, Geoagiul-de-jos.
Sâmbătă, 24 Martie: Păsmuş.

Preţul mărfurilor.

Plaja din Sibiu Dela 15 Aprilie v. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.10 până 5.70, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.20 până 4.80, săcară 70 până 74 chilo fl. 3.20 până 3.60, orz 62 până 66 chilo fl. 2.90 până 3.30, ovės 42 până 48 chilo fl. 2.10 până 2.50 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 2.90 până 3.30, mălaiu 73 până 82 chilo fl. 3.50 până 4.—, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.50 până 1.70 sămēnţă de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.50, mazēre 76 până 80 chilo fl. 4.— până 4.70, linte 78 până 82 chilo fl. 7.50 până 8.50, fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de pāsāt grāu 100 chilo fl. 15.60 până 15.80, făină nr. 1 fl. 15.20, făină nr. 3 fl. 13.80, făină nr. 5 fl. 10.80 slāninā 100 chilo fl. 52.— până 54.—, unseare de porc fl. 56.— până 58, sēu brut 100 chilo fl. 20.— până, 22.—, sēu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini turnate de sēu fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fēn 100 chilo fl. 1.20 până 1.70, cânepă fl. 32.— până 35.—, lemno de foc uscate m. cub fl. 3.25— până 3.50, spirt p. 100 L. % 52 până 54 cr., carnea de vită chilo 48 cr. până 62, carnea de viţel 46 până 56 cr., carnea de porc 42 până 48 cr. carnea de berbec — până — cr., ouē 10 cu 18 până 20 cr.

Plaja din Făgăraş, 15 Aprilie v. Grāu hectolitru fl. 5.— până 5.60; grāu mestecat fl. 4.10 până 4.80 săcară fl. 3.— până fl. 3.20; orz fl. 3.— până fl. 3.15; ovės fl. 1.70 până fl. 1.90; cucuruz fl. 2.50 până fl. 3.—; mazēre fl. 6.— până 7fl. — fasole fl. 3.— până fl. 4.—; linte fl. 8.— până fl. 9.—; sămēnţă de cânepă fl. 5.— până fl. 6.— sămēnţa de in fl. 8.— 9.—; cartofi fl. 1 până 1.20; mălaiul fl. 3.— până fl. 9.—; sēu brut 100 chilogrami fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de sēu turnate fl. 41.— până fl. 42, unsoare de porc 100 chl fl. 62.— până fl. 64.—; slāninā 100 chilo fl. 50 până fl. 56.—; săpun 100 buc. fl. 30.— fl. 35.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fēn fl. 1.60 până fl. 1.80 carne de vită chilo 48 cr.; carnea de viţel 40 până — cr.; carnea de porc 40.— până —; carnea de berbec 1.60 până 2.80; ouē 6 cu 10 cr

Plaja din Blaj. Dela 15 Aprilie v. Grāu, hect fl. 4.— până 4.50, grāu mestecat fl. 3.50 până 4.—, săcară fl. 3.— până 3.25, ovės fl. 2.25 până 2.50, cucuruz fl. 2.75 până —, alac fl. 2.— până —, cartofi fl. 1.50 până 2.—, sămēnţă de cânepă fl. — până — fasole fl. — până —, carne de vită chilo 48l până — cr., carne de viţel — până — cr., carnea de porc 48 până — cr., carne de berbec 26 până — cr., 14 oanē cu 20 până — cr.

Plaja din Mediaş, 15 Aprilie v. Grāu frumos hectolitru fl. 5.— până fl. 5.50, grāu mestecat fl. 4.— până fl. 4.70, săcară fl. 3.30 până fl. 3.50, cucuruz fl. 2.60 până fl. 2.80, ovės fl. 1.90 până fl. 2.— orz fl. — până —, sămēnţă de cânepă fl. 5.50 până fl. 6.—, sămēnţa de in fl. — până fl. —, fasole fl. 3.25 până fl. 3.50, mazēre fl. 5.— până fl. 6.—, linte fl. — până fl. —, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— mălaiu fl. — până fl. —, sēu brut 100 chilo fl 20.— până fl. 24.—, luminări turnate de sēu fl. 36.— până fl. 40, unsoare de porc fl. 58 până 60, slāninā fl. 44.— până fl. 48, cânepa fl. 30.— până fl. 33 — fēn fl. 1.80 până fl. 2.—, săpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirt pro hectolitru fl. 55.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 44 până 48 cr., carne de viţel 40 cr. până 48 cr., carne de porc cr. 44 până —, carnea de miel fl. 1.— până 2.—, ouă 6 cu 10 cr.

Cursul pietii din Sibiu.

Din 15 Aprilie st. v. 1893.
 Hārtie-monetă romānă . . . Cump. 9.46 Vēnz. 9.56
 Lire turceşti " 10.75 " 10.85
 Imperiali " 9.80 " 9.85
 Ruble ruseşti " 1.25 " 1.27

LOTERIE.

Tragerea din 22 Aprilie n.
Timișoara: 60 26 32 51 17
Viena: 78 23 90 76 6
 Tragerea din 26 Aprilie n.
Brūnn: 60 22 82 85 81

PROPOZITII
 Pentru Examen
 Cele mai ieftine
 Cele mai frumoase
PROPOZITII PENTRU CALIGRAFIE.
 Tot felul de cărți didactice, tipărituri
 oficiale și recuizite de școală se
 află de vânzare în Tipografia
 arhidiecezană
 Sibiu.
 [104] 1—3

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Dela 15 Aprilie v. 1893.

Semințe	Calitatea per hect.	Prețul scotit d. 100 chigr.	
		dela	până
Grāu vechiu	75	7.65	7.75
Grāu dela Tisa	75	7.80	7.90
Grāu de Pesta	75	7.75	7.85
Grāu de Alba-regalā	75	7.75	7.85
Grāu de Bácska	75	7.80	7.90
Grāu unguresc de nord	75	—	—
Săcarā	70—72	6.60	6.70
Orz de nutreț	60—62	5.25	5.35
Orz de vinar	62—64	5.70	6.05
Orz de bere	64—66	6.35	7.65
Ovės	39—41	5.90	6.25
Cucuruz bănățenesc	75	—	—
Cucuruz de alt soi	73	4.65	4.75
Meiu (mālaiu)	—	—	—
Ilirișcă	—	4.30	4.60
Luțernā ungurescā	40.—	52.—	—
Luțernā francezā	58.—	66.—	—
Luțernā roșie	61.—	70.—	—
Oleu de rapiță (rafinat)	35.50	36.—	—
Oleu de in	5.75	5.95	—
Unsoare de porc de Pesta	56.25	56.75	—
Unsoare de porc dela țearā	—	—	—
Slāninā svētatā	46.—	47.—	—
Slāninā afumatā	52.—	53.—	—
Sēu	39.—	40.—	—
Prune	19.—	19.50	—
Miere brutā	—	—	—
Miere galbinā străcuratā	36.—	37.—	—
Cearā de Rosenau	143.—	144.—	—
Spirt brut	14.50	15.—	—
Drojdiuțe de spirt	52.50	53.—	—

Bursa din Budapesta și Viena.

Din 15 Aprilie v. 1893.

Obiectul	Buda- pesta	Viena
Galbini împărătești	5.78	5.77
Napoleonul	9.69	9.73
100 mărci germane imp.	59.80	59.87 ^s
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	115.50	115.70
Renta de hārtie ung. de 5%	100.—	—
Împrumutul căilor ferate ung.	120.50	123.50
Bonuri (obligații) rurale ung.	96.75	96.75
Bonuri (obligații) rurale croato-slavone	97.50	—
Obligațiile pt. despăgubirea regalilor	101.25	—
Împrumut cu premiu ung.	152.—	152.—
Losuri pt. regularea Tisei și Segedin.	143.25	142.75
Losurile aust. din 1860	166.50	166.50
Scrisuri fonciare ale „Albinei“	101.—	—

Bursa din București.

Din 15 Aprilie v. 1893.

Obiectul	%	cump. lei
Renta romānă din 1875	5%	100.—
Renta romānă amortisabilă	5 "	99.1/2
Renta romānă amortisabilă	4 "	84.75
Renta rom. (Rurale convertite)	6 "	103.1/4
Oblig. C. F. Romāne	6 "	—
Oblig. C. F. Romāne	4 "	—
Creditul fonciar rural	7 "	103.1/4
Creditul fonciar rural	5 "	90.3/4
Oblig. cassei pensiunilor fr. 30'0	10 fr.	279.—
V. N.		
Banca Națională (ult. dividendă 84.45)	500	16.30
20 franci aur	—	20.01
Banca Națională a Romāniei	—	—

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a 4-a a Slăbănog. gl. 3, sft. 5.		rēs. ap.
Dum.	18 Cuv. P. Ioan	30 Catari	4 36 7 19
Luni	19 C. P. Ioan cel vechiu	1 Maiv Filip	4 35 7 20
Marți	20 C. Teod. Trichina	2 Atanasie	4 33 7 22
Merc.	21 S. Mart. Ianuarie	3 Afl. cruc.	4 31 7 23
Joi	22 C. P. Teod. Sicheot	4 Florian	4 29 7 25
Vineri	23 (+) M. Muc. George	5 Pius	4 27 7 27
Sămb.	24 S. M. Savva stratilat	6 Ioan P.	4 25 7 29

Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianul.

„ARDELEANA“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

AVIS.

Institutul de credit și de economii „ARDELEANA“, societate pe acții în Orăștie (Szászváros), Piața-mare nr. 2 și 4 în casele proprii, primește

depuneri spre fructificare

sub următoarele condițiuni:

[936] 2—

- a) depuneri făcute la a căror ridicare nu se recere abdicere cu 5%;
- b) depuneri făcute cu condițiunea de a se anunța ridicarea lor cu 5 1/2% și
- c) depuneri făcute pe timp mai îndelungat de către biserici, școli, corporațiuni culturale ori cu alt scop de binefacere cu 6%.

Depuneri, ridicări sau anunțări se pot efectui și prin postă.

Orăștie, la 1 Noembrie 1892.

Direcțiunea.

**Praful nutritiv de vite
al lui KWIZDA din Korneuburg
pentru cai, bovine și oi.**

De 40 de ani se folosește în cele mai multe grajduri, la lipsă de apetit, la mistuire rea, pentru îmbunătățirea și înmulțirea cantității laptelui la vaci.

Prețul $\frac{1}{4}$ cutii 70 cr.

Se poate căpeta
căniile din Austro-

$\frac{1}{2}$ cutii 35 cr.
în farmaciile și bă-
căriile din Ungaria.

DEPOSITUL PRINCIPAL:

Francisc I. Kwizda

furnisor de curte ces. și reg. austriacă și reg. română
Korneuburg I. Viena.

U/a

[1009] 1-15

2 medalii de aur
13 medalii de argint

9 diplome de onoare
și de recunoștință

Fluidul de restituțiune al lui KWIZDA.

Apă de spălat pentru cai.

Prețul unui flacon 1 fl. 40 cr.

De 30 de ani se folosește în grajduri princiare de curte, în grajduri mai mari militare și civile pentru întărire înainte și înțărare după strapațe mari, la scriitururi, înțepenirea nervilor etc., face capabil calul pentru prestațiuni extraordinare în trenagiu.

Se poate căpeta în farmacii și băcării.

Să se aibă în vedere marca de fabrică de mai sus și să se ceară expres

Fluidul de reconstituțiune al lui KWIZDA.

DEPOSITUL PRINCIPAL:

I/c

FRANCISC I. KWIZDA,

[1009] 1-15

furnisor de curte ces. și reg. austriacă și reg. român, farmacist cercual în
Korneuburg I. Viena.

Să se aibă în vedere marca de fabrică de mai sus și să se ceară expres

**Prav nutritiv de vite
al lui Kwizda din Korneuburg.**

CAROL F. JICKELI

**SIBIIU
PRĂVĂLIE DE FER
PIAȚA-MICĂ.**

**SIBIIU
PRĂVĂLIE DE FER
PIAȚA-MICĂ.**

Coase de oțel turnat cu tigiaie pe lîngă garanție de calitate bună.

Lungimea	75	80	85	90 ctm.
1 bucată fl.	—80	—80	1.—	1.—

Fiecare coasă vîndută de mine pe garanție (felelat), care nu e pe plac, se primește înderēt, respective se schimbă, chiar și atunci, dacă coasa a fost deja bătută și folosită.

Opritoare universală de coasă sistem Badertsch.

Invenția de față corăspunde tuturor trebuințelor ce se pot aștepta dela o opritoare de coasă. Prin o incheietură rotundă se poate coasa deschide după trebuință și voe, închide, întoarce, ridică și lăsa în jos. Fie mănunchiul coasei cu două sau trei degete mai sus, aceasta n'are a face. E deajuns, a trage de un singur șirof spre a înțepeni coasa în poziția și starea dorită. Un alt folos mai e și acela, că coasa se poate lua jos și ear' înțepeni cu o ușurință uimitoare, fără a fi de trebuință ca să schimbe încâtva poziția dată. — Descrierea amănunțită se dă la cerere. 1 bucată fl. —.95.

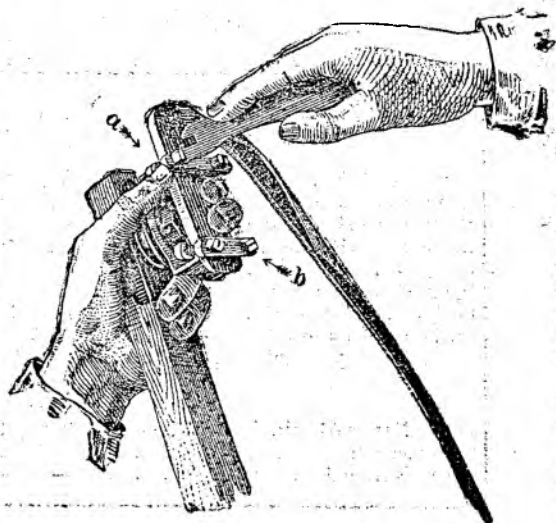
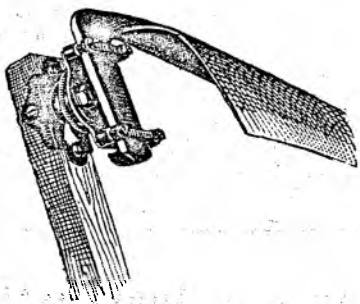

Fig. III.

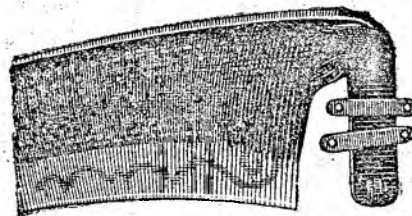

Fig. II.

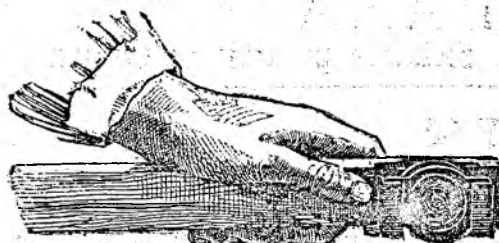

Fig. I.

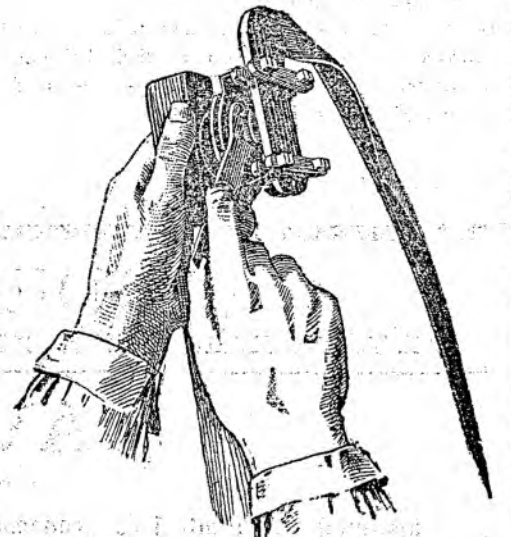

Fig. IV.

INDRUMARE

- Fig. I. Opritoarea coasei se se înțepenească la grumazul coasei. Mai întăiu se se înșirofeze țepăn partea de dinjos, după aceea părțile de din afară. Dacă grumazul e prea îngust, atunci se se pună ceva dedesubt.
- Fig. II. Chinga șiroafelor, cu capătul șirofelor în jos, se se așeze ușor la mănunchiu. Coasa se fie culcată, după-cum arată icoana, grumazul se se ridică vertical (în sus) și chinga șiroafelor se se bage în amëndouă călcăiele opritoarei.
- Fig. III. Coasa se se ridică cu grumazul în sus și mănunchiul, răzimându-se vârful coasei, se se așeze între amëndouă chingile șiroafelor așa ca șiroful a) și b) se se atingă unul de altul. După aceea se se șirofeze strîns amëndouă chingile.
- Fig. IV. Matricea șirofului se se destăpenească atăta ca coasa se nu cadă singură; se se aducă apoi coasa în poziția dorită și matricea se se strîngă țepăn.

[1043] 1-8